

Partnerství a faktory ovlivňující výběr partnera

Petra Martinková

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra MARTINKOVÁ**
Osobní číslo: **H10051**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Partnerství a faktory ovlivňující výběr partnera**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti partnerství a partnerského života.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HARGAŠOVÁ, Marta a Tomáš NOVÁK. Předmanželské poradenství. Praha: Grada publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1730-2.

KARSTEN, Hartmut. Ženy – muži. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-145-X.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. Vývojová psychologie. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1284-9.

MOŽNÝ, Ivo. Sociologie rodiny. Praha: Slon, 1999. ISBN 80-85850-75-3.

WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. Sexuální chování V ČR:situace a trendy. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-558-X.

CHÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jana Kitlíňská, Ph.D.

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

30. listopadu 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

3. května 2013

Ve Zlíně dne 12. února 2013

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně *30.4.2013*

Martin Růžička

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

⁽¹⁾ Vysoká škola nevyjádřila zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je věnována partnerství mezi mužem a ženou a zabývá se také faktory, jež ovlivňují výběr životního partnera. Teoretická část se zaměřuje na problematiku partnerství jako takového a potřeby, které jsou v partnerství uspokojovány a naplňovány. Dále se práce věnuje samotným faktorům, jež mají vliv na výběr partnera, kdy jsou za kritéria považována povahové rysy, věkový rozdíl, sexuální zkušenosti, hodnotová orientace a zájmy partnerů. Závěr teoretické části je zaměřen na konflikty a problémy v partnerském soužití, krize partnerství a na způsoby partnerského poradenství. Praktická část zkoumá postoje mladých lidí k partnerství a faktory, související s výběrem partnera a s partnerstvím.

Klíčová slova:

Partnerství, vztahy, Maslowova hierarchie potřeb, láska, poradenství, faktory ovlivňující výběr partnera, krize

ABSTRACT

This thesis is dedicated to partnership between a man and a woman. The thesis deals with factors which influence the selection of a life partner. The theoretical part is concentrated on the issue of a partnership as such and the needs which are satisfied and fulfilled within a partnership. Then the thesis speaks about the individual factors which can have an influence on choosing a partner; when the criteria taken are character features, age differences, sexual experience, orientation of values and interests of partners. The end of the theoretical part is focused on conflicts and problems in partners' coexistence, crisis in partnership and on ways of partners' consultancy. The practical part is researching the attitudes of young people towards partnership and factors which influence the selection of a partner.

Keywords:

Partnership, relationships, Maslow's hierarchy of needs, love, consultancy, factors influencing the selection of a partner, crisis

Ráda bych vyjádřila poděkování vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Janě Kitliňské, Ph.D., za odborné a cenné rady při psaní této bakalářské práce. Velké poděkování patří také všem respondentům za jejich ochotu.

Motto

Partneři by si měli být natolik podobní, aby si mohli porozumět, a natolik odlišní, aby se mohli milovat.

Petr Šmolka

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POTŘEBY NAPLŇOVANÉ V PARTNERSTVÍ	11
1.1 POTŘEBY NEJVYŠŠÍ PRIORITY	13
1.2 POTŘEBA DŮVĚRY V PARTNERA	15
1.3 LÁSKA V PARTNERSKÉM VZTAHU.....	16
1.4 ÚCTA A EMPATIE V PARTNERSTVÍ.....	18
1.5 SEBEREALIZACE V PARTNERSKÉM VZTAHU	19
2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝBĚR PARTNERA	21
2.1 POVAHOVÉ RYSY PARTNERA	22
2.2 VĚKOVÝ ROZDÍL PARTNERŮ	23
2.3 SEXUÁLNÍ ZKUŠENOSTI PARTNERŮ.....	24
2.4 HODNOTOVÁ ORIENTACE A ZÁJMY PARTNERŮ	26
3 KONFLIKTY A PROBLÉMY V PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH	28
3.1 PARTNERSKÉ KRIZE	29
3.2 PARTNERSKÉ PORADENSTVÍ	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	35
4.1 STANOVENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU	35
4.2 CÍL VÝZKUMU	35
4.2.1 Dílčí cíle	35
4.3 FORMULACE VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	36
4.4 METODA SBĚRU DAT	36
4.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR	37
5 ZPRACOVÁNÍ A ANALÝZA VÝZKUMU	38
5.1 ANALÝZA VÝZKUMU	38
5.2 SHRnutí VÝZKUMU.....	59
5.3 DISKUSE A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	60
ZÁVĚR	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
SEZNAM TABULEK	67
SEZNAM GRAFŮ	68
SEZNAM PŘÍLOH	69

ÚVOD

Problematika partnerských vztahů mezi mužem a ženou je v současné době velmi aktuální a často diskutovaná. Existují nejrůznější výzkumy zabývající se tím, jak by měla vypadat ideální partnerská dvojice či partnerství jako takovým. Manželství se v současnosti stává pro mladou generaci poměrně neatraktivní a zastaralou institucí. Velká část partnerských dvojic se pro manželský svazek rozhodne až po dlouhodobější úvaze a manželství je pro ně jakýmsi vyústěním dlouholetého vztahu. Právě z důvodu snižujícího se počtu sňatků, jsme se rozhodli pro práci zabývající se partnerstvím a faktory, které ovlivňují volbu našeho budoucího partnera. I mnohé z odborných publikací věnují pozornost partnerskému svazku a mnohdy kladou manželství a partnerství do stejné roviny. Obě instituce plní určité funkce a naplňují naše potřeby. Nemyslíme si však, že by manželský svazek ztrácel svou vážnost. Manželská instituce bude mít v naší společnosti vždy větší váhu nežli nesezdaná soužití. Velkou oblíbenost partnerského soužití si můžeme vysvětlit i tím, že nám partnerství poskytuje větší volnost, nezávislost a do jisté míry také vlastní pravidla. Mnohé výzkumy, jež byly prováděny v minulosti, ale i v současné době však ukazují, že dobré manželství má pozitivní vliv na oba partnery. I když je práce zaměřena na partnerské vztahy, nesnažíme se snižovat roli manželství ve společnosti. Existuje celá řada důvodů, jež přispívají k odkladu manželství. Jedná se nejenom o důvody emoční (například udržení si vlastní svobody, či strach z rozvodu), ale i o důvody značně praktické, jakými může být finanční a bytová situace obou partnerů.

Teoretická část bakalářské práce je rozdělena do tří tematických okruhů. V první části práce se věnuje partnerství a potřebám, jež jsou naplňovány v tomto vztahu. Mezi základní potřeby, jež jsou v partnerství naplňovány, patří potřeby nejvyšší priority, potřeba důvěry, lásky, úcty a empatie. Druhá kapitola je tematicky zaměřena na faktory ovlivňující výběr budoucího partnera. Těchto faktorů existuje celá řada, snažili jsme se proto vybrat ty, o kterých si myslíme, že nás nejvíce ovlivňují. Mezi základní kritéria ovlivňující volbu budoucího partnera považujeme povahové rysy partnerů, věkový rozdíl, sexuální zkušenosti, hodnotovou orientaci a zájmy partnerů. Třetí kapitola se věnuje konfliktům a problémům v partnerském životě. Zaměřujeme se na partnerské krize, na to co krize způsobuje a v jakých fázích partnerského vztahu se nejčastěji objevují. V závěru teoretické části se zabýváme partnerským poradenstvím, které pomáhá při konstruktivním řešení partnerských rozepří.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POTŘEBY NAPLŇOVANÉ V PARTNERSTVÍ

Na úvod se budeme zabývat otázkou partnerství, tento pojem definujeme pohledem vývojové psychologie. Pozornost zaměříme také na potřeby, které jsou v partnerském vztahu uspokojovány, přičemž vycházíme z Maslowovy hierarchie potřeb. Tyto potřeby považujeme zároveň za funkce, jež má partnerství naplňovat.

Člověk se začíná plně věnovat realizaci zvolené životní cesty s nástupem dospělosti, toto období je u většiny lidí charakterizováno nástupem realismu a extroverze. Mladí lidé většinou lehce navazují nové sociální vztahy a také mají v tomto období největší počet přátel. Tato přátelství bývají mnohdy trvalá a zůstávají významnou oporou pro celý další život člověka. Jedinec v tomto období již zná své možnosti a je si sám sebou jist. Právě sebejistota je jednou z podmínek navázání skutečného hlubokého partnerského vztahu, v němž se člověk dokáže otevřít a ve všem plně důvěřovat svému partnerovi. Lze říci, že muži a ženy vstupují do partnerského či manželského svazku v podstatě proto, aby naplnili své dvě hluboce zakotvené potřeby:

1. potřebu intimního a emočního soužití
2. potřebu mít děti a prožívat s nimi radost spojenou s jejich vývojem

Způsob uspokojování těchto potřeb je formován předchozím vývojem obou partnerů. (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 177-178)

„Partnerský vztah je založený na svobodné volbě. I když teoreticky existuje velká možnost výběru partnera a mluví se o tom, že někde ve světě určitě existuje pro každého ten nejvhodnější, ve skutečnosti se výběr realizuje v prostoru, ve kterém se mladý člověk pohybuje.“ (Hargašová, Novák, 2007, s. 61)

Americký psycholog Abraham Maslow sestavil hierarchii potřeb podle naléhavosti a dle pořadí, v němž se základní lidské potřeby projevují. Na prvním místě jsou základní biologické potřeby (jako je například hlad, žízeň, odstranění bolesti, atd.), nejsou – li tyto potřeby plně uspokojeny, mohou zcela ovládnout naše prožívání a jednání. Probuzení vyšších potřeb je zcela závislé na uspokojování potřeb nižších. Dosáhne-li člověk stádia sebe-realizace, značně se v tomto směru mění, nepotřebuje například lásku lidí, stačí mu pouze malé udržovací dávky lásky a po dlouhou dobu se může obejít i bez nich. Jedinec však miluje více než kdy předtím. Jedná se o lásku, která obdivuje a netouží vlastnit, spíše dává a nezná žárlivost ani strach. Tato láska je realistická, nevnucujeme partnerovi podobu, kte-

rou si přejeme a přijímáme jej s respektem takového, jaký skutečně je. (Říčan, 2007, s. 106-107)

Maslowova hierarchie potřeb

<p>TRANSCENDENCE Spirituální potřeby, kosmická identifikace</p>
<p>SEBEREALIZACE Potřeba naplnit svůj potenciál, mít smysluplné cíle</p>
<p>ESTETIKA Potřeba krásy a harmonie</p>
<p>POZNÁNÍ Potřeba znát a rozumět, dozvídat se nové věci</p>
<p>ÚCTA, RESPEKT Potřeba sebedůvěry, pocitu vlastní hodnoty a zdatnosti, sebeúcty a respektu druhých</p>
<p>PŘIMKNUTÍ Potřeba někam patřit, být zapojen, milovat a být milován</p>
<p>BEZPEČÍ Potřeba být zajištěn, v pohodlí, být v klidu, nemuset mít strach</p>
<p>BIOLOGICKÉ POTŘEBY Jídlo a pití, odpočinek, sexuální vyžití, uvolnění napětí</p>

(Říčan, 2007, s. 107)

Myšlenky Abrahama Maslowa vycházely především z pozorování vnitřně i vztahově bohatých, plně rozvinutých jedinců, které autor záměrně vyhledával, či analyzoval jejich životopisy. Právě silné stránky lidí, to jak se dovedou nadchnout, či jak usilují o naprostou upřímnost nejen k sobě samým, ale i k ostatním, jsou tím nejlepším prostředkem k překonání těžké osobní situace a k posílení osobnosti jedince. (Říčan, 2007, s. 108)

Partnerský vztah tedy můžeme chápat jako útočiště, které nás do jisté míry chrání před negativními jevy a nabízí nám ochranu a zázemí. V plnohodnotném a zdravém vztahu by partneři měli dbát na to, aby byly naplňovány všechny jejich potřeby. Nyní se budeme věnovat jednotlivým potřebám, které jsou v partnerském vztahu uspokojovány.

1.1 Potřeby nejvyšší priority

Potřeby nejvyšší priority patří mezi nejjednodušší a zkoumání nejpřístupnější, a to z toho důvodu, že jsou ve vývoji nejranější. Jedná se o základní fyziologické potřeby, které mají lidé společné s vyššími savci. Mezi tyto základní potřeby řadíme: potřebu dýchání, potřebu jídla a pití, potřebu odpočinku a spánku, potřebu sexuálního vyžití, nalezli bychom však i mnohé další. (Říčan, 2007, s. 99– 100)

Pocit hladu a žízně patří mezi základní vitální pocity, jež jsou předpokladem pro reprodukci života a oba tyto pocity mají velmi silné motivační účinky. S pocitem hladu se postupem času pojí stav tuposti, ospalosti a zániku spontánnosti nápadů. Hlad nejprve zbystruje naše vnímání, ale později jej otupuje. Hladovění se promítá nejen do obsahu našich snů ale i do fantazijní produkce. Dlouhodobé hladovění ovlivňuje do značné míry osobnost jedince a může dokonce způsobit i změny nálad či deprese. (Nakonečný, 2000, s. 280-283)

Každá lidská činnost je spojena s výdejem energie. Přírozeným důsledkem činnosti organismu je fyzická i duševní únava (vyčerpání zásob energie svalových a nervových buněk). Přírozenou reakcí na pocit únavy je potřeba odpočinku, jejímž zvláštním případem je potřeba spánku. Unavitelnost je projevem celkové vitality jedince, je patrně určována vrozeně a s věkem se zvětšuje. Nejčastějším projevem únavy je pokles tělesné i duševní výkonnosti, konkrétně se jedná o zhoršení činnosti jedince, úbytek síly, či zhoršení pozornosti a mnohé další symptomy. Mezi psychickou a fyzickou únavou neexistují ostré hranice. Odpočinek znamená především uvolnění vnitřního napětí a umožňuje obnovení zásob energie. Odpočinek nemusí nutně znamenat nicnedělání, mnohem efektivnějším formou odpočinku je aktivní rekreace ve změněném prostředí a se změněnou aktivitou. Pod pojmem aktivní rekreace si můžeme představit například hodiny tance, sportovní aktivity, poslech hudby a mnohé další činnosti, které jsou podmíněny zájmy jednotlivce. Zvláštním druhem odpočinku nervových buněk a mozku je spánek. Spánek je zdrojem fyzického i duševního osvěžení, je-li spánek klidný a nerušený poskytuje jedinci psychické uvolnění. (Nakonečný, 1997, s. 183-186)

Pro psychologii osobnosti má z fyziologických potřeb největší význam především potřeba sexuálního vyžití. Lidská sexualita není omezena na určité období a neodvozuje se od velikosti pohlavních orgánů jedince, a nemá v životě všech lidí stejně významnou roli. (Říčan, 2000, s. 101-103)

Lidská sexualita má vrozený základ, je však do značné míry ovlivňována osobními zkušenostmi a zvláštnostmi kulturního prostředí. Kulturní činitele určují zvláštnosti sexuálního citění u mužů a žen. Rozdíly v mužském a ženském sexuálním citění nejsou primární funkcí anatomických rozdílů, jedná se o důsledek rozdílů v psychosexuální konstituci obou pohlaví. Psychosexuální vývoj každého jedince spěje k určité úrovni sexuální zralosti, která se projevuje konkrétními vzorci sexuálního chování a reagování na sexuální podněty. Fyzický sex-appel, neboli fyzická přitažlivost se zakládá na dojmu, že osoba, která vyzařuje tuto přitažlivost, má neobyčejně velký zájem o pohlavní život. Je obecně známo, že mužská pohlavní touha se soustřeďuje výhradně do oblasti genitálu, zatímco ženy reagují na sexuální podněty celým tělem. Muži dokáží snadněji oddělovat sex a erotiku než ženy, odlišení těchto citů (sexuálních a erotických) je zcela oprávněné. (Nakonečný, 2000, s. 284-288)

Postoje mužů a žen k dlouhodobým sexuálním vztahům a k partnerství se téměř neliší. I dnes je pro obě pohlaví rozhodujícím prvkem věrná láska, důvěra, spolehlivost a vzájemné pouto. Muži jsou ve většině případů aktivnější při seznamování a sbližování, ženy jsou naopak převážně pasivnější a zdrženlivější. (Karsten, 2006, s. 108-110)

Na počátku vztahu je sexuální přitažlivost a fascinace partnerem nosným aspektem vztahu. Právě tyto dva aspekty nám pomáhají překonat odlišnosti v partnerově chování, a pomáhají nám také při budování vztahu. Sexuální přitažlivost se v průběhu vztahu mění. Jsou měsíce, kdy nás partner přitahuje méně a zájem o sex klesá, v dalším období se však sexuální přitažlivost může zvětšit. Kolísání sexuální přitažlivosti může být způsobeno nejrozličnějšími faktory např. stresovou zátěží, či pouhou nemocí. Na počátku vztahu je sexuální přitažlivost největší, její úbytek však nijak nesouvisí se snížením kvality vztahu. Zdravý partnerský vztah by však neměl být založený jen na sexuální přitažlivosti, důležitým prvkem by mělo být přátelství mezi partnery. (Matějková, 2007, s. 25-26)

Jak již bylo řečeno, nejsou-li potřeby nejvyšší priority uspokojovány, promítají se velmi často do chování jedince. Všechny tyto potřeby jsou velmi individuální, každý z nás potřebujeme odlišné množství jídla, pití, spánku a sexuálního vyžití k tomu, aby se cítil spoko-

jený a nepocíťoval nedostatek. V partnerském vztahu se velmi výrazně projevuje potřeba sexuálního vyžití. Při výběru partnera hraje důležitou roli sexuální přitažlivost, která je pro nás jakýmsi měřítkem zájmu o sexuální život. Na počátku vztahu se velmi často řídíme sexuální přitažlivostí, která by však postupem času měla přecházet v pevnější pouto založené na přátelství a důvěře. Právě důvěrou se budeme zabývat v následující podkapitole.

1.2 Potřeba důvěry v partnera

Důvěra je každodenní součástí našeho života. Věříme, že naše očekávání nebudou zklamána, že se politici pokusí zabránit válce, nebo že se auta znenadání neporouchají a nesjedou ze silnice a nenarazí do nás v momentě, kdy se procházíme po ulici. Nemůžeme žít, aniž bychom si vytvářeli očekávání o nahodilých událostech, většinou však nebereme v úvahu možnost zklamání. Se zklamáním nepočítáme nejenom proto, že je málo pravděpodobné, ale také proto, že nevíme, co jiného by se v daném případě dalo dělat.

Důvěra se vztahuje k nepřítomnosti času a prostoru, je také prostředkem pro to jak se jedinec vypořádá se svobodou ostatních. Hlavní podmínku pro existenci důvěry je nedostatek úplných informací. Důvěra v lidského činitele v sobě zahrnuje předpoklad spolehlivosti rysu cti nebo lásky. Právě proto je důvěra v osoby psychologicky naléhavější pro jednotlivce, který důvěřuje, jelikož se vystavuje morálnímu nebezpečí. Můžeme říci, že jakákoliv důvěra je v určitém smyslu slepou důvěrou. (Giddens, 1998, s. 35-37)

„Důvěra může být definována jako důvěřivost ve spolehlivost osoby nebo systému týkající se určitého souboru výsledků nebo událostí, zatímco důvěřivost vyjadřuje víru v poctivost nebo lásku druhého, či v přesnost abstraktních principů (technických znalostí).“ (Giddens, 1998, s. 37)

Důvěra v osoby je založena na vzájemné odezvě a angažovanosti, vztahy osobní důvěry nám poskytují vzájemnost a intimitu, přičemž důvěra v abstraktní systémy nám nabízí každodenní spolehlivost bezpečí. Hovoříme-li o důvěře na osobní úrovni, mluvíme zároveň o jakémsi projektu, na němž by měly obě zúčastněné strany pracovat a jenž vyžaduje otevření se druhému. Důvěra ve vztahu by měla být získána prostřednictvím projevené vřelosti a otevřenosti, tato důvěra není předem daná, je vytvářena postupně a znamená vzájemný proces sebeotevírání. Ohniskem takového sebeotevírání se v současné době stávají erotické vztahy.

Snad každý z nás trpí představou, že na světě existuje jen jedna osoba, s níž se lze spojit na všech úrovních. Osobnost tohoto člověka je však značně zidealizovaná, pošetilosti povahy mizí z našeho pohledu a vše je zaslepeno láskou, láska se pro nás stává nejdůležitější věcí na světě. Úplné oddání se osobním emocím je do značné míry obdivuhodné, avšak ostatním se naše chování může jevit jako přehnané a absurdní. (Giddens, 1998, s. 104-111)

Partnerská důvěra by měla být spolu s láskou nosným pilířem celého vztahu. Důvěra v partnera je převážně založena na pocitu vzájemné sounáležitost, upřímnosti a s ní spojené otevřenosti k partnerovi. Postupným prohlubováním důvěry a otevíráním svého já partnerovi vytváříme trvalý partnerský vztah, neměli bychom však příliš podléhat svým osobním emocím, abychom nebyli zklamáni. Jedním z nejdůležitějších pilířů partnerského vztahu je láska, právě lásce a jejím podobám se budeme věnovat v následující části práce.

1.3 Láska v partnerském vztahu

Láska je jednou z nejdůležitějších podmínek pro vznik partnerského vztahu i jeho udržení. Pro lepší orientaci a srozumitelnost si nejprve definujme pojem láska pohledem několika autorů. Ačkoliv se obě definice zabývají stejným pojmem, liší se od sebe svým pojetím. Pro srovnání uvádíme definice lásky od českých autorů Hargašové a Nováka a německého autora Karstena.

„Láska se chápe jako vitální síla, radost z bytí druhého člověka, chemická reakce, potvrzení hodnoty toho druhého, uspokojení nejnaléhavějších lidských potřeb a nejvyšší stupeň mezilidských vztahů.“ (Hargašová, Novák, 2007, s. 52)

„Empirické vědy popisují lásku buď jako jednotný konstrukt (tedy například jako hluboce prožívaný všezahrnující pocit náklonnosti ke druhé osobě, jíž jsme neodolatelně přitahováni), nebo jako fenomén, který má mnoho vrstev a dimenzí.“ (Karsten, 2006, s. 118)

Láska je v Maslowově hierarchii potřeb řazena mezi vyšší potřeby, které se začnou projevovat ve chvíli, kdy jsou plně uspokojeny potřeby nižší. Karsten popisuje lásku z obecného hlediska, věnuje se spíše jejím emocionálním projevům. Pro naši práci je však vhodnější definice lásky autorů Hargašové a Nováka, kdy autoři popisují lásku jako jednu z nejnaléhavějších potřeb, která je na nejvyšším stupni mezilidských vztahů. Nabízí nám téměř kompletní výčet všech projevů lásky. Právě tato definice se nejvíce shoduje s myšlenkami Abrahama Maslowa, z jehož hierarchie potřeb v práci vycházíme.

I sám Maslow tvrdí, že láska vzniká, protože jedinec pociťuje určitý osobní deficit a u partnera nalézá uspokojení jeho potřeby. Jedním z dalších pramenů lásky je radost z existence druhého člověka a ochota pomáhat mu. Láska také pramení z takzvaného osobnostního zapadnutí, jedná se o stav přirozené shody a vzájemného potvrzení vlastní identity. (Hargašová, Novák, 2007, s. 53)

Mezi priority našich sociálních snah bezesporu patří potřeba vytvořit a udržovat blízký, intimní sociální vztah. Láska se ukazuje jako důležitá hodnota pro smysluplný život, realizuje se například v rodině, manželství, přátelských či intimních vztazích. Láska se vyskytuje snad ve všech mezilidských vztazích, avšak její trvalost je často problematická. (Křivoláký, 2006, s. 177)

Sternberger (1986, cit. podle Křivohlavý, 2006, s. 177-178) rozlišuje následující tři složky lásky:

- Láska jako vášeň

Vášeň je vázána na fyziologický stav a přirozené biologické fungování – např. růst hladiny hormonů při zamilování se. Tato stránka lásky je důležitá pro erotickou a sexuální přitažlivost, do značné míry předpovídá uspokojení a radost.

- Osobní blízkost

Intimita je společná pro všechny formy lásky a dodává vztahu stabilitu. Osobní blízkost se zvyšuje v počáteční fázi lásky. Později se však ustálí na určité úrovni, která se může pomalu snižovat, či naopak může zůstat na poměrně vysoké úrovni. Tato situace nastává ve chvíli, kdy partnerská dvojice sdílí společné zkušenosti, postoje, zážitky atp. Hodnotu intimity si nejčastěji uvědomíme ve chvíli, kdy ji ztrácíme – např. úmrtí partnera.

- Osobní oddanost

Osobní oddanost je výsledkem záměrného a vědomého rozhodnutí jedince. Hlavní roli hraje především v dlouhodobých vztazích, odráží záměr jedince ve vztahu vytrvat. Osobní oddanost se nejvíce projevuje v těžkých životních situacích.

Uvedené tři složky lásky se v reálném partnerském vztahu navzájem prolínají a nejsou od sebe striktně odděleny, jejich podíl ve vztahu se může v průběhu času měnit. Lidé očekávají, že láska jim dá cíl, pro nějž stojí za to žít a dá jim také pocit naplnění života a citového uspokojení.

Kombinací intimity, vášně a oddanosti vzniká osm druhů lásky, v nichž jsou tyto složky nerovnoměrně zastoupeny. Intimita je chápána jako složka emoční, vášně jako složka motivační a kognitivní složka je zastoupena v oddanosti. Všechny osm druhů lásky si můžeme prohlédnout v následující tabulce.

Tabulka č. 1 Druhy lásky

Druh lásky	Intimita	Vášně	Oddanost
lhostejnost	nízká	nízká	nízká
náklonnost	vysoká	nízká	nízká
zamilovanost	nízká	vysoká	nízká
romantická láska	vysoká	vysoká	nízká
platonická láska	nízká	nízká	vysoká
věrná láska	vysoká	nízká	vysoká
pošetilá láska	nízká	vysoká	vysoká
dokonalá láska	vysoká	vysoká	vysoká

(Hargašová, Novák, 2007, s. 57)

Z tabulky je patrné jakým vývojem musí láska projít, aby se z počáteční náklonnosti vyvinula v dokonalou lásku. Vývoj závisí především na postupném prohlubování všech uvedených složek. Jak již bylo řečeno, láska je nejdůležitější podmínkou pro vznik partnerského vztahu a pro většinu lidí se stává cílem, který naplní jejich život. Můžeme říci, že láska a důvěra jsou základními kameny snad každého citového vztahu. Nyní se budeme věnovat potřebám úcty a empatie v partnerském vztahu. Jedná se o potřeby, jež jsou umístěny na vysokých příčkách v Maslowově hierarchii potřeb.

1.4 Úcta a empatie v partnerství

Úcty se jedinci ve většině případů dostává darem od lidí v blízkém okolí, a téměř vždy se týká konkrétní osoby, jejího charakteru a kvality života. Zatímco zachování si čistého štítu a dobrého svědomí je spíše cíl, k němuž je upřena lidská snaha, není možné stanovit si za cíl našeho snažení dosahování úcty druhých lidí. Právě díky čistému štítu a dobrému

svědomí se jedinci mnohdy dostává uznání a úcty od lidí v jeho blízkosti. (Křivohlavý, 2006, s. 126-128)

Empatie neboli vcítění se do citového stavu druhé osoby, či spoluprožívání tohoto stavu má důležitou sociální funkci. Vcítění může vycházet z vnímání mimického výrazu druhé osoby, z pozorování situace, ve které jsme se s danou osobou ocitli, či ze slovní komunikace. Empatie je spontánní reakcí jedince, může však být vyvolána snahou pochopit partnera. Tato situace nastává ve chvíli, kdy si partneři mezi sebou vytvoří silný citový vztah a mají tedy tendenci vcítovat se navzájem do svých stavů. Přejí si vědět, co jejich partner právě prožívá a jak jeden na druhého působí. (Nakonečný, 2000, s. 275-276)

Úcta spolu s empatií jsou bezesporu dalšími podstatnými prvky, které se podílí na zdravém fungujícím vztahu. Jak již bylo řečeno, úcta je člověku prokazována především na základě jeho charakterových kvalit, oproti tomu empatie je do jisté míry lidskou vlastností, která nám pomáhá při budování a upevňování vztahu.

1.5 Seberealizace v partnerském vztahu

Potřeba seberealizace je umístěna na jednom z nejvyšších stupňů Maslowovy hierarchie potřeb. Tato potřeba se uspokojuje především skrze naplňování našich cílů.

Vývojově nejvýš nalezneme potřeby růstu, jež tvoří komplex uspořádaný kolem potřeby seberealizace. Tyto vyšší potřeby nejsou reakcí na stav nedostatku a nemohou tedy být uspokojovány redukcí daného stavu. Potřeba seberealizace je do značné míry neuspokojitelná. Dosažením vytyčeného cíle se naše motivace k dalšímu jednání naopak zvyšuje. To znamená, že hledáme stále nové a nové výzvy a cíle, kterých můžeme dosáhnout. (Nakonečný, 1997, s. 146-147)

Sám Maslow (1960, cit. podle Nakonečný, 1997, s. 166) tvrdí, že jedinci usilující o seberealizaci, jejichž primární potřeby jsou přiměřeně uspokojovány, jsou vyzrálejší a dospívají k vývojově vyšším motivacím. Své tvrzení demonstruje na příkladě ženy, která využívá všech svých schopností k tomu, aby byla dobrou matkou a družkou. Jedná se o příklad ženy, která je oddaná konkrétnímu úkolu či něčemu nadosobnímu nebo neosobnímu. Uspokojování těchto potřeb přináší jedinci největší radost a pocity štěstí. Z následujícího příkladu je patrné, že seberealizace ve vztahu se u jedince projevuje jeho ochotou využít všechny své schopnosti a dovednosti k naplnění partnerových očekávání.

Křivohlavý (2006, s. 181-182) uvádí, že k pocitu štěstí je primárně důležitá osobnost jedince. Je-li uspokojena potřeba člověka po smysluplnosti života, cítí se jedinec šťastnější bez ohledu na to, co se kolem něj děje. To znamená, že si jedinec dokáže stanovit dosažitelné cíle a snahy a je obklopen dobrými přáteli. Míra naší spokojenosti a štěstí závisí především na našem očekávání a standardech.

2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝBĚR PARTNERA

Faktorů, jež ovlivňují výběr potenciačního partnera, existuje celá řada. Tyto faktory jsou do značné míry individuální a liší se podle očekávání jedince, jež má vůči svému partnerovi. Vznik partnerského vztahu je založen na svobodné volbě a většinou vyplývá z nej-různějších náhod. Budoucího partnera můžeme nalézt například při každodenním cestování do práce či do školy, při zájmové činnosti nebo při společenských událostech. Výběr partnera se ve většině případů realizuje v prostoru, v němž se jedinec pohybuje. Při hledání partnera hraje roli nejenom eroticko-sexuální přitažlivost, podobné názory a hodnoty ale také podobnost vytyčených cílů. (Hargašová, Novák, 2007, s. 61-63)

Podle Šmolky (2004, s. 11-14) by si partneři měli být natolik podobní, aby si rozuměli, a natolik odlišní, aby se mohli milovat. Dále také uvádí, že v populaci je zhruba 10-15% mužů a žen, kteří jsou zcela nevhodní pro trvalejší partnerský vztah. Při výběru partnera bychom si měli dát pozor na jedince přehnaně žárlivé, závislé (na alkoholu, hrách, atp.) či na bytosti ovanuté hysterií. Ideálního partnera také nenalezneme mezi sobci, pedanty a mentory, kteří mají vždy pravdu. Šmolka se zmiňuje o „pravidle 5 x 20“, toto pravidlo charakterizuje nejčastější místa seznámení a vychází ze západních pramenů. Dvacet procent lidí se podle něj seznámí při studiu, 20% v zaměstnání, dalších 20% při zájmových činnostech, 20% připadá na seznámení při společenském životě či při cestování a zbylých 20% pak tvoří seznámení zprostředkovaná seznamovacími agenturami či pomocí internetu.

V následující kapitole se budeme podrobně zabývat faktory, jež ovlivňují samotný výběr partnera. Ačkoliv se tyto faktory v průběhu našeho života mění, (odlišné požadavky klademe na partnera v období adolescence a odlišné v dospělosti) snažili jsme se vybrat ty faktory, které nás nejvíce ovlivňují při seznámení s potenciačním partnerem. Jako základní kritéria výběru jsme zvolili povahové rysy partnerů, věkový rozdíl mezi partnery, dalším důležitým prvkem je také sexuální přitažlivost a zkušenost partnerů, jejich zájmy a hodnotová orientace. Pozornost věnuje také některým teoriím sňatkového trhu a samotné charakteristice tohoto sociálního prostoru, v němž se uskutečňuje výběr potenciačních partnerů. Do tohoto prostoru vstoupí každý člen společnosti a někteří se do něj opakovaně vrací (např. po rozvodu, či po ovdovění).

2.1 Povahové rysy partnera

Na úvod bychom rádi uvedli dvě vybrané teorie sňatkového trhu, tyto teorie nám pomohou nahlédnout do problematiky výběru partnera. V každé společnosti existuje sociální prostor, ve kterém dochází k setkávání, vzájemnému oceňování, vytřídování a zvažování párů, jež směřují k potencionálnímu manželství. Tento prostor bývá označován výrazem sňatkový trh. Každý člen společnosti, který má reální zájem o sňatek, tímto prostorem v určité fázi svého života projde. (Možný, 2006, s. 115)

První z vybraných teorií sňatkového trhu se opírá o model komplementarity potřeb psychologa Roberta F. Winche. Tato teorie předpokládá, že při hledání protějšku hledá jedinec partnera, který mu poskytne maximální uspokojení jeho potřeb. Tato teorie bývá často přirovnávána k pořekadlu „protiklady se přitahují“. Testování této teorie však ukázalo, že lidé jsou spíše přitahováni k partnerovi obdobných, nikoliv protikladných charakteristik. Další velmi známou teorií je Teorie načasování manželství Valerie K. Oppenheimerové. Zastánci této racionální volby tvrdí, že při volbě partnera jde o maximalizaci výnosu; tento výnos může mít podobu něhy, bezpečí, sexuální slasti a podobných těžko měřitelných veličin. Oppenheimerová přichází také s myšlenkou výběrového párování (assortative mating), jehož základem je třídění potencionálních partnerů nejenom na základě současné ale i pravděpodobné budoucí charakteristiky našeho protějšku. (Možný, 2006, s. 117-121)

Výše uvedené teorie předpokládají, že se v procesu párování hledají dvě rozumné osoby. Pravdou ale je, že zejména u mladých zamilovaných párů se nejedná o předpoklad, na nějž by se dalo spolehnout. (Možný, 2006, s. 126)

Šmolka (2004, s. 13-14) uvádí, že existují vlastnosti více či méně vhodné pro partnerské soužití. Ve výčtu těchto vlastností panuje značná shoda, jen málokdo zaváhá, má – li volit mezi partnerkou pracovitou a lenivou, mužem upřímným a lhářem, sucharem či jedincem se smyslem pro humor. Avšak i ta nejpozitivnější vlastnost má svou pomyslnou hranici, která nám nemusí vadit v době známosti, ale pro trvalejší soužití se může stát značně náročnou. Například upřímnost se může změnit ve zraňující neomalenost, a ani soužití s mužem typu „veselá kopa“ nemusí být zrovna ideální. Podobnosti některých osobnostních charakteristik a životních zkušeností mohou být pro společné soužití přínosem. Těžko také můžeme namítat něco proti dvojici, v níž je jeden z partnerů lehounce odtržený od reality a druhý jej dokáže laskavě vrátit zpět do reality všedních dnů. Přece jen se ve vztahu schází bytosti tak propastně odlišné jako muž a žena. Spokojenost ve vztahu je přímo úměrná

tomu, jak vztah uspokojuje naše očekávání, alespoň v těch základních a sdělitelných bychom neměli být tajnůstkáři. Podle Venglářové (2008, s. 16) je základním předpokladem úspěšného vztahu ochota respektovat jeden druhého. Autorka tvrdí, že jako dlouhodobě uspokojivá se jeví ta partnerství, v nichž dochází ke snaze o kompromis, o rozdělení povinností a kde je patřičně oceňována snaha druhého.

2.2 Věkový rozdíl partnerů

Na začátek bychom rádi uvedli několik statistických a demografických dat, jež blíže souvisí s partnerským životem.

Ve věku dvaceti pěti let je v současné době provdaná pouze jedna čtvrtina žen, tento věk byl dříve brán jako hranice na pováženou, nebyla-li žena v tomto věku provdaná byla považována za odlišnou a vyčnívající z davu. V současné době je den sňatku oproti minulosti odkládán, muži se žení nejčastěji před dosažením 30. roku věku a ženy ve věku mezi 26 a 27 lety. Ukazuje se, že stejné zřejmě zůstávají také rozdíly v psychické vyspělosti mužů a žen v adolescenci. Psychologové se shodují, že ve stejně staré dvojici ve věkovém rozmezí 15-20 let je dívka o 2-3 roky psychicky starší, tj. sociálně a partnersky vyspělejší než muž. Statistiky věnující se věkovému rozdílu mezi partnery se vyjadřují jasně, takřka v sedmi případech z deseti je muž starší, a to v průměru o a pět a půl roku. Nejčastějším věkovým rozdílem však je jeden rok ve prospěch mužů. (Novák, 2007, s. 13-15)

Novák (2007, s. 117 – 118) uvádí ve své publikaci radu, která by nám měla pomoci při výpočtu ideálního věkového rozdílu mezi partnery. Tato rada zní: vaše potenciální partnerka by měla být ve věku poloviny vašeho stáří, násobeno 1,7. Z této rady vyplývá, že pro muže ve věku 20 let by měla být ideální partnerkou žena ve věku 17 let. Tento výpočet se shoduje také s odhadem vývojových psychologů, kteří konstatují, že dívky jsou v období adolescence o 2- 3 roky psychicky vyspělejší a pro eventuální rodinu zralejší než stejně starý muž. Tato rovnice však není vodítkem jen pro mladé, podle ní by měl být například věk muže 36 let a věk jeho partnerky 31 let. Můžeme tedy tuto rovnici brát jako univerzální pro jakýkoliv věk. Čím nápadnější věkový rozdíl mezi partnery je, tím je pravděpodobnost rizika konfliktů v budoucnosti vyšší, avšak takovýto vztah může na druhé straně působit mimořádněji.

Novák (2007, s. 118) aplikuje na problém netradičního věkového rozdílu několik asertivních lidských práv, mezi tyto práva například patří:

- Právo posuzovat své chování a nést za něj zodpovědnost.
- Právo nenabízet svému okolí omluvy a výmluvy, které ospravedlňují naše chování.
- Právo změnit názor (např. věkový rozdíl, který byl pro nás přijatelný v určitém věku, se může za několik let proměnit v nepřijatelný, láska nemusí být trvalá).
- Právo být nezávislý na tom, zda nás druzí lidé přijímají či nikoliv.
- Právo říci je mi to jedno.

Pro ukázkou jsme vybrali jen pár základních pravidel lidské asertivity, tyto pravidla nám mohou pomoci při řešení konfliktů. Jak již bylo řečeno, vysoký věkový rozdíl může ve vztahu vytvářet konflikty, avšak může vztah učinit zajímavějším. Nemůžete tedy jasně říci, jaký věkový rozdíl je nejideálnější pro partnerský život. Věkový rozdíl bezesporu hraje určitou roli v partnerském vztahu, záleží však pouze na nás, do jaké míry se jím necháme ovlivňovat.

2.3 Sexuální zkušenosti partnerů

Jelikož jsme se samotné sexuální přitažlivosti a touze věnovali již v jedné z dřívějších kapitol, zaměříme se nyní spíše na partnerské sexuální aktivity a na sexuální život české populace. Dále se budeme věnovat partnerskému sexuálnímu životu a pravidlům, kterými bychom se měli řídit, abychom předcházeli nedorozuměním v této oblasti. Na úvod bychom rádi uvedli několik významných statistických údajů, jež se týkají sexuálního chování mužů a žen v naší zemi. Vycházíme z výsledků šetření o sexuálním chování české populace, které opakovaně prováděli Petr Weiss a Jaroslav Zvěřina.

Partnerské sexuální aktivity jsou nejčastějším vyjádřením lidské sexuality, pouze osm ze sta mužů i žen uvedlo, že nemá se souloží žádnou zkušenost. V době kdy byl tento výzkum prováděn, mělo sedm z deseti mužů i žen delší partnerský vztah a více než 90% z nich pravidelně souložilo. Délka soulože i s predehrou lze podle uvedených údajů odhadnout zhruba na jednu hodinu týdně, přičemž počet souloží se pohybuje kolem devíti za měsíc. (Weiss, Zvěřina, 2001, cit. podle Možný, 2006, s. 136) V České republice začínají muži i ženy sexuální život nejčastěji kolem osmnáctého roku života, přičemž muži uvádí v průměru deset partnerek a ženy šest partnerů za život. Sexuálně aktivní páry uvádí, že souloží průměrně dvakrát týdně. (Možný, 2002, s. 34-36)

Dle Plzáka (1989, s. 47-50) je stupeň i intenzita sexuálního požitku při pohlavním styku různá a závisí na vyladění partnerů, na jejich celkové pohodě, na fyzickém zdraví, ale také na osobní kázni a zdrženlivosti. Plzák také uvádí, že základním pravidlem sexuálního soužití je nevynucování si párové erotiky a také to, že k sexuální aktivitě bychom neměli partnera nutit. Ačkoliv je sexuální přitažlivost i samotný pohlavní styk důležitou součástí partnerského vztahu, neměli bychom existenci svého vztahu stavět na úroveň sexuálního soužití, protože v takovémto případě je náš vztah odsouzen k zániku. Sexuální aktivita je velmi kolísavá a ovlivňuje ji celá řada faktorů, neměli bychom tedy svůj vztah podmiňovat počtem sexuálních styků. Podaří-li se nám nalézt partnera, kterého milujeme a s nímž si sexuálně rozumíme, vzniká pozitivní kombinace, které bychom si měli vážit.

V sexuálním životě bychom měli respektovat alespoň pár ověřených daností, o nichž hovoří Šmolka (2004, s. 60-61), jedná se o následující pravidla:

- Sexuální potřeby jsou zcela individuální a mohou se značně lišit, neexistuje „normální“ počet intimních styků.
- Frekvence sexuálních aktivit by měla vycházet z potřeb méně potřebného.
- Sex neznamená pouze soulož, můžeme nabídnout kompenzaci v podobě mazlení, laskání či hlazení.
- Naléhání velmi často vyvolává odpor nejenom k sexu.
- Nešetrné odmítnutí může u partnera vyvolat ukřivděné reakce.

Budeme-li se těchto rad držet, předejdeme tak řadě konfliktů a nedorozumění ve vztahu. Existuje několik druhů sexuální reaktivity, pro partnera je vždy velmi užitečné, když rozpozná, ke kterému typu jeho protějšek patří. Mezi základní typy patří tzv. nabíjecí typ, který pro uspokojivé prožití styku, potřebuje určitou dobu sexuální abstinence. Pro kumulativní typ je typické, že po uspokojivém zážitku u něj chuť nemizí, ale naopak se zesiluje. Kontinuitní typ velmi prožívá celkovou atmosféru vztahu, důležité jsou pro něj přiměřené podněty a vhodná předehra. Pro úplnost zmíníme také typ kolísavý, u něhož se reakce na sexuální výzvy mění, a není snadné se v nich zorientovat.

Jak uvádí Venglářová (2008, s. 63-65) uspokojivý sexuální život je pro mnoho lidí základním měřítkem partnerského vztahu, avšak to co, si pod tímto pojmem každý z nás představí je velmi rozdílné. Velký vliv na naše očekávání mají zkušenosti a média. Právě díky mediální masáži mají někteří lidé přehnané nároky jak na sebe, tak na svého partnera.

Významnou roli hraje také chování partnerů po dokončení sexuálního aktu, zatímco ženy mají zájem o objetí a důvěrný rozhovor, muži reagují spíše útlumem a velmi častou usnou.

Měli bychom mít na paměti, že kvalitní sexuální život může vést každý člověk bez ohledu na svůj věk. Je důležité, abychom naslouchali svým potřebám a svá přání konfrontovali s reálnými možnostmi. Každý z nás by měl být při hledání partnera aktivní a v navazování vztahů s lidmi bychom se neměli obávat hovořit o intimních věcech.

2.4 Hodnotová orientace a zájmy partnerů

V následující podkapitole se budeme věnovat nejenom hodnotové orientaci a zájmům partnerů, pozornost zaměříme také na třídní homogamii. Všechny tyto prvky hrají významnou roli při výběru partnera a při budování trvalého partnerského vztahu.

Podle Možného (2006, s. 132) nabývá v postmoderní společnosti vzdělanostní a třídní homogamie nové podoby, společnosti se stávají kulturně otevřenější a mobilnější. Staré bariéry, jež byly vytvořeny mezi církvemi, etnickými skupinami a rasami, ztratily svou starou neprostupnost. Zvýšením prostorové mobility byla překonána teritoriální omezenost výběru partnera. Všechny tyto determinanty v současné době pozbývají na váze, velmi rezistentní však zůstává třídní homogamie.

Podobný životní styl a hodnoty se projevují i v každodenních maličkostech, například: touží-li muž po domácím zázemí a ženě, které se o něm bude starat, těžko se bude v životě smiřovat s ženou, která bude pracovně velmi vytížená. Životní styl a hodnoty partnera neodhalíme po prvních schůzkách, dokonce nejsme schopni je jeden druhému popsat. K zjištění, zdali máme s partnerem shodné životní hodnoty, nás přivede až společné bydlení. Hodnoty ovlivňují naše životní směřování i řešení nejrůznějších obtíží, avšak ve většině případů je nedokážeme slovně formulovat. K jejich formulaci nám pomáhají prožité vztahy, skrze které se sami vymezujeme. Uvědomujeme si, že nedokážeme žít s tímto partnerem, protože je pro nás příliš pasivní, nebo proto, že je příliš ambiciózní a nevěnoval by nám dostatek času. V životních postojích a hodnotách jsme velmi ovlivňováni původní rodinou, výchovou a odkoukaným životním stylem. Pokud se rozhodujeme o společném životě s partnerem, je dobré nejdříve si s ním zkusit po nějakou dobu společně žít. Již po dvou až třech měsících nám bude jasné, jaké situace nás přivádí do konfliktů. V poznání životního stylu partnera nám může pomoci také poznání jeho rodiny a způsobů jak spolu komunikují jeho rodiče. Důležité je si s partnerem promluvit o svých zvycích a cílech, měli

bychom umět pojmenovat co je pro nás důležité a co obtížně snesitelné. Cílem je najít takový způsob soužití, který bude alespoň částečně naplňovat přání a touhy obou partnerů. (Matějková, 2007, s. 22-24)

Volný čas lze rozdělit podle aktivit i společnosti, v níž jej jedinec tráví. Pro duševní psychohygienu partnerů je nutné, aby každý z nich měl čas pouze pro sebe. V počátku vztahu je běžné, že se partneři podřizují zájmům toho druhého. Počáteční nadšení z trávení veškerého volného času s partnerem, může v budoucnu způsobit řadu konfliktů. Přece jen vztahu prospívá občasné odloučení. Rovnováhy můžeme dosáhnout tak, že každý z partnerů má svůj okruh přátel či zálibu, zároveň však mají i něco společného. Ženy velmi oceňují večerní rozhovory s partnerem, které vedou k odreagování a k uspořádání dojmů z celého dne, jelikož muži mají menší potřebu vyprávět, je nutné najít v této oblasti kompromis. Čas strávený s přáteli přináší do vztahu pestrost, je výhodou, pokud mají partneři svůj okruh přátel, mohou se však stýkat i vzájemně. Aby partneři předešli konfliktům, měli by se domluvit na délce a aktivitě, které je s přáteli provozována. V současné době však mnoho lidí dělí čas mezi práci a domov a na přátele jim již nezbývá čas. Specifickým způsobem trávení volného času s partnerem je společná dovolená. Partneři se mnohdy upínají ke společné dovolené jako k něčemu romantickému, je to pro ně doba, kterou věnují sami sobě. Při plánování dovolené je velmi důležité zohlednit přání obou partnerů a vytvořit jakousi společnou dohodu. (Venglářová, 2008, s. 48-49)

3 KONFLIKTY A PROBLÉMY V PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH

Konflikty a problémy se mohou ve vztahu projevit z nejrůznějších důvodů, ať už se jedná o postupné ochabování zamilovanosti, či o nesplněná očekává nebo naděje, jež jsme do vztahu vkládali. Každý z nás vstupuje do vztahu s určitými představami a právě jejich nenaplnění může vyvolat nejrůznější konflikty v partnerském soužití. V této kapitole se budeme věnovat nejenom problémům v partnerských vztazích ale také způsobům jejich řešení.

Hledáme-li původ partnerských obtíží, měli bychom brát v potaz, že naše kultura zná typicky mužské a typicky ženské vlastnosti. Tyto vlastnosti samozřejmě neplatí na sto procent, avšak mohou nám poskytnout určitou orientaci v prostředí naplněných i nenaplněných očekávání. (Venglářová, 2008, s. 21) Stanislav Kratochvíl vytvořil tabulku očekávání mužů a žen.

Tabulka č. 2 Očekávání mužů a žen v partnerských vztazích

Očekávání žen	Očekávání mužů
1. Posedět a popovídat	1. Uvaženo, uklizeno
2. Duševní porozumění	2. Sex kdykoliv se zachce
3. Vycítit, co žena potřebuje	3. Obdiv stále
4. Vyjadřovat lásku celým životem	4. Nezatěžovat starostmi

(Kratochvíl, 2000, cit. podle Venglářová, 2008, s. 21)

Z tabulky je patrné, že ženy mají obecně větší potřebu mluvit o svých zážitcích, přáních a potížích. Ženy velmi často ventilují své emoce, přemýšlí nahlas a od mužů očekávají projevení zájmu, vyjádření podpory a ocenění. Naneštěstí většina mužů považuje za projev zájmu udílení rad či návodů k řešení. Naopak muž potřebuje pro dobré soužití ocenění svých činů pro partnerku či rodinu. Mužská neochota sdělovat své zážitky často souvisí s odlišným stylem vypořádávání se s problémy a stresem. Řada mužů ocení přítomnost své partnerky, dobré zázemí a napětí dobře odreaguje například sexem. Ke klidnému a šťastnému soužití je třeba poznání, co od vztahu očekává náš partner. Neměli bychom do vztahu vstupovat s přehnanými očekáváními a měli bychom se snažit, alespoň o částečné naplnění partnerových přání. (Venglářová, 2008, s. 21-25)

Konflikty ve vztahu však mohou vyvolávat také takzvané mýty, jimiž jsou některé vztahy opředeny. Matějková (2007, s. 66) uvádí hned několik těchto mýtů, které negativně ovlivňují naše vztahy. Jen pro představu charakterizujeme některé z nich.

Mezi nejznámější mýty patří:

- Prává láska vše překoná.
- V životě čeká na každého z nás pouze jeden pravý partner.
- Pokud mě partner miluje, vše mi odpustí.
- Správný vztah je bez hádek a nedorozumění.

Takovýchto mýtů existuje celá řada, avšak při řešení partnerských konfliktů jsou nám spíše na škodu. Při řešení problémů, jež se ve vztahu objeví, bychom se měli řídit spíše zdravým rozumem a neměli bychom podléhat představám, že láska překoná všechno. Partnerské rozepře bychom neměli řešit pomocí mýtů či předsudků, jež se předávají z generace na generaci. V následující části práce se budeme podrobně věnovat partnerskými krizemi, které se vyskytují v určité fázi partnerského soužití. Každou z těchto krizí stručně charakterizujeme nejen podle období, v němž se ve vztahu objeví ale také na základě jejich projeví.

3.1 Partnerské krize

Podle Karstena (2003, s. 135-136) jsou ženy vnímavější k poruchám partnerského klimatu a citlivěji reagují na emoční nesoulad a jsou také ochotnější otevřeně hovořit o partnerských problémech a o možnostech jejich řešení. Oproti tomu muži mají spíše sklony k zamlčování problémů a většinou velmi neradi přistupují k otevřeným rozmluvám o citových nedorozuměních.

Matějková popisuje 3 druhy partnerských krizí, přičemž každá z nich se objevuje v určitém období partnerského soužití. Nyní se budeme věnovat každé z těchto krizí.

- Krize 3. roku

Tato krize se objevuje v momentě, kdy odchází fáze zamilovanosti, trvá přibližně jeden rok a může vést až ke konci vztahu. V tomto období odchází stav maximálního okouzlení partnerem a plného pochopení pro vše, co dělá. Stále častěji se dostáváme do rozepří. Rozdíl mezi tím, jak jsme vnímali partnera v období zamilovanosti, a jak jej vnímáme nyní, chápeme jako určitý druh zrady a cítíme se podvedení. V tomto období dochází k nárůstu

situací, v nichž nemáme stejné názory a v nichž vnímáme partnera se všemi jeho nedokonalostmi a chybami, které jsme dříve přehlíželi. Partnerský vztah se překlenuje do vztahu přátelského, v němž již není dominantní jiskření a okouzlení. V této fázi vztahu začínáme doceňovat názorovou shodu, zodpovědnost partnera, jeho blízkost, pocit bezpečí a akceptace. Tato krize většinou nastává, jestliže jeden z partnerů setrvává ve své představě stálého prožívání fáze zamilovanosti. Dalším důvodem této krize je špatné přizpůsobení se jeden druhému při nutnosti změny životního stylu, které nastává v souvislosti s mateřstvím či s novými partnerskými nebo hmotnými závazky. (Matějková, 2007, s. 16-20)

▪ Krize 7. roku

Tato krize již není tak hluboká, přichází ve vztahu, jenž je stabilizovaný a klidný a může trvat i řadu let. Partneři mají v tomto období mezi sebou zaběhlé stereotypy, vědí, co si mohou jeden ke druhému dovolit. V této fázi vztahu již nedochází k otevřeným vyhrcovaným konfliktům, to však neznamená, že by neexistovaly žádné sporné momenty. Tato krize má nejčastěji dvě příčiny. První příčinou je nuda a zaběhlý stereotyp, v tomto období máme dojem, že nás partner již nedokáže ničím překvapit. Partnerské stereotypy jsou již tak navyklé, že je obtížné a mnohdy podezřelé je náhle měnit. Právě tento stereotyp se může ustálit jako životní způsob, který sice neprožíváme negativně, ale ani nás plně neuspokojuje. Tato krize bývá pro partnery velmi bolestná, protože přichází z klidné letargie.

Druhou příčinou této krize bývá ochladnutí sexuálního života. Odchází fáze jiskření, partner se nám již po dvou letech nezdá tak vzrušující a v sexu nás jen málo čím překvapí. S pocitem bezpečí se může vytrácet vášeň z našeho vztahu. Je mylné domnívat se, že pokud je ve vztahu nespokojený jen jeden z partnerů, nic se neděje. Velmi často, cítí-li jeden z partnerů nespokojenost a nenaplnění, cítí totéž i jeho protějšek. (Matějková, 2007, s. 16-20)

▪ Krize v období mezi 18-25 rokem vztahu

Tato krize je spíše krizí manželskou a souvisí s věkem partnerů a věkem dětí nežli s délkou samotného vztahu. Dostáváme se do stádia, kdy děti odchází z domova a kdy se postupně učíme trávit čas pouze ve dvou. Objevují se první projevy stárání a vyhraňují se osobností rysy. Před partnery vyvstává úkol, jak nalézt staré přátelství a blízkost. Důvodem této krize již není touha po naplnění v sexuální oblasti, jedná se o touhu najít si partnera či partnerku, který nám bude lépe rozumět. Partneři si říkají: Jestli ze vztahu neodejdu teď, už to nikdy neudělám. Partneři odchází ze vztahu proto, že touží po naplnění svých přání,

které jim stávající partner nedokáže splnit. Překonají-li partneři tuto krizi, zůstanou spolu ve většině případů až do smrti. (Matějková, 2007, s. 16-20)

V poslední podkapitole teoretické části práce se budeme věnovat otázkám párového a předmanželského poradenství. Právě v poradenské činnosti vidíme jednu z nejefektivnějších možností řešení závažných partnerských konfliktů.

3.2 Partnerské poradenství

Historie poradenských institucí zabývajících se u nás manželskými a rodinnými problémy není příliš dlouhá ani oslnivá. První poradna vznikla ve 30. letech 20. století v Praze a jejím zakladatelem byl sociolog O. Machotka. Od této doby prošlo poradenství řadou změn, v současné době existuje na našem území poměrně rozsáhlá síť partnerských, předmanželských, manželských a rodinných poraden. (Novák, 2006, s. 14-23) Novák dále uvádí, že poradenskou pomoc vyhledá ročně 30 až 35 tisíc klientů. Mezi základní typy problémů tzv. státních poraden patří například: poradenská a psychoterapeutická pomoc, porozvodové poradenství, předmanželské poradenství atd.

Zaměříme se především na formy předmanželského poradenství. Hargašová a Novák (2007, s. 64-66) řadí mezi základní formy poradenství individuální poradenství, párové poradenství, skupinové a hromadné poradenství. Podrobněji se budeme zabývat individuálním a párovým poradenstvím a charakteristice klientů.

O individuální poradenství projevují zájem především mladí osamělí lidé, sociálně plachší, lidé po rozchodu a ti, jejichž partner návštěvu poradny odmítá. Osamělí lidé mají tendence vytvořit si z psychologa blízkého člověka, s nímž si mohou o všem popovídat. Sociálně plachší jedinci hledají pomocníka, který jim pomůže najít cestu k jiným lidem a umožní jim získat sociální dovednosti potřebné pro navazování kontaktu. Nešťastní po rozchodu hledají pomoc a emocionální podporu v této náročné životní situaci. Pro osamělé klienty je nejlepší, když se začlení do skupinového poradenství, jelikož sociální kompetence se nejlépe získávají prožitkovou zkušeností. Pro sociálně plaché klienty je vhodná kombinace individuální poradenství se sociálně-psychologickým výcvikem nebo s některým programem na rozvoj komunikace a podporu sebevědomí. Dalším typem klientů, kteří často vyhledávají pomoc v partnerských poradnách, jsou lidé po rozchodu. V předmanželské fázi jsou velmi časté rozchody partnerů, mezi nejčastější příčiny rozchodů patří: časté hádky, lhostejnost, nevěra, sexuální nesoulad a žárlivost. Reakce na rozchod souvisí s povahovými

rysy partnerů, stadiem vztahu a způsobem jakým se rozchod uskutečnil. Ke každému rozchodu by měl patřit tzv. rozhovor na rozloučenou, v němž si oba partneři vyřikají, co je k rozchodu vedlo. Právě tento rozhovor pomáhá partnerů vyrovnat se koncem vztahu a s navazováním vztahu nového. (Hargašová, Novák, 2007, s. 64-66)

Mezi nejúčinnější poradenské přístupy patří podle Hargašové a Nováka (2007, s. 66-68) nedirektivní, na klienta orientovaný přístup, racionálně-emocionální přístup, behaviorální přístup a aplikace gestalt přístupu. Nyní si ve stručnosti charakterizujeme každý z výše uvedených přístupů. Proces a cíle nedirektivního, na klienta orientovaného poradenství jsou pro všechny klienty stejné. Klientovi je projevována důvěra, empatie a možnost prožívání neohrožujícího mezilidského vztahu. Důraz je kladen především na příjemný zážitek a akceptaci klienta takového, jaký je. Cílem poradenského procesu je, aby klient prožíval co nejvíce pozitivních aspektů sebe sama, tyto aspekty jsou základem sebeúcty a pomáhají osobnostnímu růstu. Racionálně-emocionální přístup vychází z předpokladu, že významnou lidskou charakteristikou je schopnost uvažování, jestliže dokážeme uplatnit svou racionalitu správným směrem, můžeme tak zlepšit svůj život. Lidé mají tendence chovat se iracionálním způsobem, jenž působí sebedestruktivně. Tato terapie se snaží eliminovat iracionální ideje a posílit klientovu schopnost racionálního myšlení. Behaviorální poradenství je založeno na postupech, jež jsou zaměřeny na změnu klientova chování. Při této terapii je uplatňováno modelování, pozitivní posilňování, zpětná vazba, hraní rolí a nejrůznější formy sociálního učení. Cílem behaviorální terapie je naučit se pomocí hraní rolí nové vzorce chování. Pro gestalt přístupy je typické prohlubování porozumění sebe sama skrze role v psychodramatu a sociodramatu, důraz je kladen na „tady a teď“ sebeintegraci. Klient nachází sám sebe v experimentování s novými způsoby bytí.

Specifickým způsobem předmanželského poradenství je kombinace anonymního působení na masu čtenářů s individuálním působením na jednotlivce prostřednictvím dopisu či e-mailu. Poradenství v časopisech a novinách bylo velmi časté v minulosti, přetrvává však do dnešních dnů. Nevýhodou tohoto poradenství je velká časová prodleva mezi odesláním dotazu a odpovědí na něj. Další nevýhodou je jistá schematičnost odpovědí a nemožnost reagovat na upřesnění glosy. V současnosti je předmanželské poradenství hojně zastoupeno v nejrůznějších internetových poradnách, výhodou těchto poraden je vysoká míra anonymity, snadná dostupnost a přijatelná cena. I tato forma poradenství však má své nevýhody, mezi ty největší patří bezbřehá svoboda internetu, které umožňuje radit každému, kdo v sobě pocítí nutkání k poradenské činnosti či naprostá absence verbální složky. Záruku

kvality nám mohou poskytnout internetové služby většiny linek důvěry, které se řídí etickým kodexem. (Hargašová, Novák, 2007, s. 69-70)

Párového poradenství využívají partneři nejčastěji ze dvou důvodů. Buď si chtějí ověřit, zda se k sobě hodí, nebo si jdou do poradny pro „razítko na svatbu“ eventuálně pro „zplnoletnění“, v tomto případě se jedná o nezletilé snoubence, kteří potřebují psychologické vyšetření k tomu, aby se mohli vzít. Manželské poradny se dříve zaměřovaly na psychologickou expertízu, zda má soud sňatek povolit či nikoliv. Zhruba od 80. let 20. století se začal klást důraz na navázání kontaktu se snoubenci, na ujasnění některých názorů a partnerských mýtů a zejména pak na možnost poskytnutí poradenské činnosti v budoucnosti. Pro partnerské poradenství se často užívá termín diáda a to i přesto, že se v poradně setkávají tři – psycholog a pár. Přichází-li do poradny oba partneři, chtějí především zlepšit emocionální stránku svého vztahu. Mezi nejčastější problémy patří: úroveň komunikace, žárlivost, nespolehlivost, nesmyslné hádky, sexuální problémy, utrácení peněz a mnohé další. Poradenský proces vždy záleží na charakteru problému. Některé problémy lze vyřešit společnými rozhovory a dohodou (například bydlení, volný čas, finance). Páry se v poradně naučí zbavovat negativních emocí a porozumět podstatě konfliktu. Partneři získají také náhled do dané situace a učí se poskytovat zpětnou vazbu, s jejíž pomocí pak řeší a své konflikty. I u párového poradenství se využívá prvků gestalt přístupu, behaviorální postupů i principů efektivní komunikace, sebeřízení a emocionálního ovlivňování. V dyadickém poradenství je důraz kladen především na rozvoj otevřené komunikace, pozitivní ladění emocionálního prožívání, vzájemné porozumění a podporu prožívání radosti a zábavy v životě. (Hargašová, Novák, 2007, s. 70-72)

Pro srovnání uvádíme také rozdělní terapií podle Kratochvíla. Stanislav Kratochvíl se věnuje převážně manželské terapii a mezi současné koncepce manželské terapie řadí: dynamickou manželskou terapii, behaviorální a kognitivní manželskou terapii, humanisticko-psychologickou manželskou terapii, systémové pojetí v manželské terapii, racionálně edukativní manželskou terapii, hodnotové pojetí manželské terapie a systematické pojetí manželské terapie. (Kratochvíl, 2006, s. 5)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Výzkumné šetření vychází z teoretické části práce a plyně na ni navazuje. Výzkumné šetření se soustřeďuje na postoje mladých lidí k partnerství a zaměřuje se také na faktory, jež ovlivňují výběr partnera. Výzkum byl určen osobám v období mladé dospělosti, je tedy orientován na lidi ve věkové kategorii 20 – 30 let. Postoje byly zjišťovány pomocí dotazníkového šetření, výzkum byl vyhodnocen pomocí popisné statistiky.

4.1 Stanovení výzkumného problému

„Jaké jsou postoje mladých lidí k partnerství a jaké jsou faktory, jež ovlivňují výběr partnera?“

Problematika partnerských vztahů se přímo dotýká každého z nás. Výběr partnera se pro mnohé z nás stává velmi složitým úkolem a naše očekávání a nároky na partnera se stále zvyšují. Celá řada populárně naučných knih se věnuje otázce jak najít toho správného partnera a jak si udržet spokojený vztah. I když jsou naše očekávání i postoje individuální, některé z nich jsou ovšem společné pro všechny.

4.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit postoje mladých lidí k partnerství a faktory, které u mladé generace ovlivňují výběr partnera.

4.2.1 Dílčí cíle

- 1. Zjistit, kde se mladí lidé nejčastěji seznamují.
- 2. Zjistit, zda jsou při seznamování aktivnější muži či ženy.
- 3. Zjistit postoje mladých lidí k partnerství.
- 4. Zjistit, které potřeby jsou pro mladou generaci ve vztahu nejdůležitější.
- 5. Zjistit, které z faktorů jsou pro většinu respondentů nejdůležitější při výběru partnera.
- 6. Zjistit, jaká mají mladí lidé očekávání v partnerských vztazích.
- 7. Zjistit, co nejčastěji způsobuje konflikty v partnerském vztahu.
- 8. Zjistit, zda jsou partnerské vztahy ovlivňovány mýty.

4.3 Formulace výzkumných otázek

K výzkumnému šetření byly zvoleny následující výzkumné otázky:

VO 1.1: Kde se mladí lidé nejčastěji seznamují?

VO 2.1: Jsou při seznamování aktivnější muži či ženy?

VO 3.1: Co pro mladou generaci znamená partnerských vztah?

VO 4.1: Jaké potřeby jsou pro mladé lidi ve vztahu nejdůležitější?

VO 5.1: Který z faktorů nejvíce ovlivňuje mladé lidi při výběru partnera?

VO 6.1: Co očekávají ženy od partnerského vztahu?

VO 6.2: Jaká jsou očekávání mužů v partnerství?

VO 6.3: Jak se staví mladí lidé k partnerským očekáváním?

VO 7.1: Co nejčastěji způsobuje partnerské konflikty?

VO 8.1: Jsou partnerské vztahy ovlivňovány mýty?

4.4 Metoda sběru dat

Abychom získali, co možná nejvyšší počet respondentů rozhodli jsme se pro kvantitativní výzkum. Jako výzkumnou metodu jsme poté zvolili jednu z nejčastěji používaných metod ke zjišťování názorů a postojů, kterou je dotazník.

„Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně.“ (Chráška, 2007, s. 163)

Mezi pozitivní stránky této výzkumné metody bezesporu patří možnost oslovení velkého počtu respondentů a poměrně jednoduchá administrace dat, která souvisí s možností počítačového zpracování získaných údajů. Jedná se tedy o značně ekonomické shromažďování dat. (Chráška, 2007, s. 164)

Dotazník byl zcela anonymní z důvodu ochrany osobních a citlivých informací o osobách, které se zúčastnili dotazníkového šetření. Celý dotazník obsahuje 24 povinných otázek, byly v něm použity otázky uzavřené, polouzavřené a jedna škálová.

4.5 Výzkumný soubor

K výzkumu byl zvolen dostupný výběr. Dotazníkové šetření je cíleně zaměřeno na osoby v období mladé dospělosti. Langmeier a Krejčířová (2006, s. 167) označují období od 20 do 30 jako přechodné období mezi adolescencí a plnou dospělostí, toto období je také spojeno s převzetím vývojových úkolů a s dosažením určitého stupně osobní zralosti. Lidé ve věku od 20 do 30 let byli vybráni právě proto, že jedním z nejdůležitějších vývojových úkolů mladé dospělosti je vedle volby povolání také volba partnera. Jelikož je dotazník určen mladé generaci, záměrně jsme využili internetové stránky www.vyplnto.cz. Mezi nesporné výhody internetového dotazníku je jednodušší distribuce dotazníků, lepší dostupnost dotazníku, nulové náklady a také předpoklad vyššího počtu respondentů. Pro respondenty je hlavním pozitivem to, že dotazník mohou vyplnit v klidu svého domova a v čase, který jim nejvíce vyhovuje. Tuto stránku jsme využili pouze pro účely propagace a distribuce dotazníku, nikoli však pro vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření.

Internetová adresa byla šířena pomocí sociálních sítí a emailu mezi mladou generací. Někteří lidé ve zvolené kategorii následně posílali internetový odkaz svým vrstevníkům, jedná se tedy o metodu sněhové koule, kdy nás jeden člen skupiny přivede k dalším vhodným respondentům. Dotazník týkající se partnerských vztahů oslovil daleko více respondentů, než jsme původně očekávali, jeho návratnost byla nad očekávání vysoká. Samotný sběr dat probíhal v době od 14. 3. 2013 do 20. 3. 2013. Celkový počet respondentů byl 490, dotazníkového šetření se zúčastnilo 286 žen a 204 mužů.

5 ZPRACOVÁNÍ A ANALÝZA VÝZKUMU

Všechna získaná data byla zpracována a hodnoty byly pro lepší přehlednost zaznamenány do tabulek a grafů. Jednotlivé údaje jsou zaneseny do tabulek absolutních četností. Tabulky jsou následně doplněny výsečovými grafy, v nichž jsou znázorněny výsledky v procentech. Škálová otázka je zpracována do tabulky, v níž je uveden průměr a rozptyl.

5.1 Analýza výzkumu

Samotné výsledky, které byly získány pomocí dotazníkového šetření, jsou pro lepší přehlednost vždy znázorněny v tabulce a poté pomocí grafu.

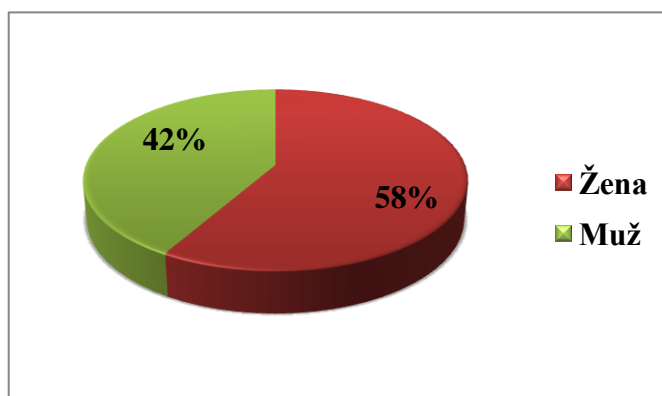
Součástí dotazníku jsou také otázky informačního či identifikačního charakteru. Jedná se o položky, které byly umístěny na začátku dotazníku, v našem případě jsou to otázky číslo 1 a 2.

Charakteristika výzkumného souboru

Tabulka č. 3 Pohlaví respondentů

Pohlaví respondenta	Absolutní četnost
Žena	286
Muž	204
celkem	490

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

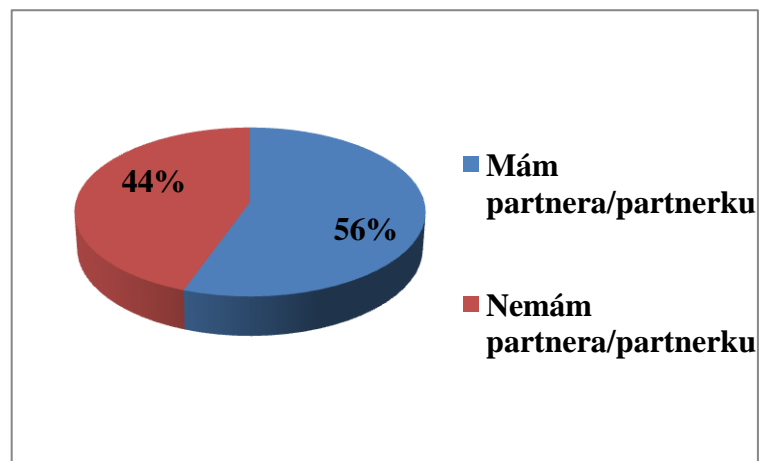

Z celkového počtu 490 respondentů, kteří se zúčastnili výzkumného šetření, bylo 286 žen a 204 mužů. Rozdíl mezi počtem žen a mužů, je částečně způsoben tím, že ženy byly mnohdy ochotnější a aktivnější při vyplňování dotazníku, ale také tím, že téma partnerských vztahů je atraktivnější pro ženy nežli pro muže.

Tabulka č. 4 Partnerství

Odpověď	Absolutní četnost
Mám partnera/partnerku	272
Nemám partnera/partnerku	218
celkem	490

Graf č. 2 Partnerství

V době, ve které výzkum probíhal mělo 56% všech dotazovaných partnera či partnerku a 44% respondentů bylo v tomto období bez partnera či partnerky.

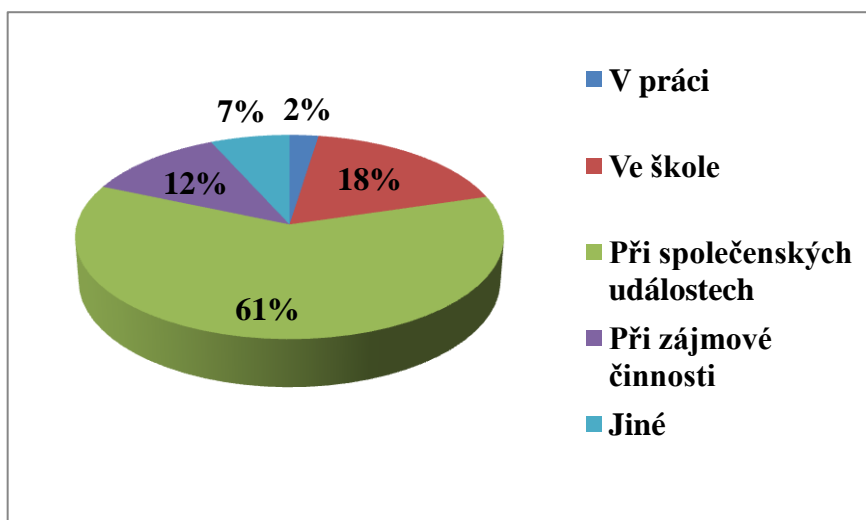
Dílčí cíl 1: Zjistit, kde se mladí nejčastěji seznamují.

VO 1.1: Kde se mladí lidé nejčastěji seznamují?

Tabulka č. 5 Místa seznámení

Odpověď	Absolutní četnost
V práci	12
Ve škole	88
Při společenských událostech	299
Při zájmové činnosti	58
Jiné	33
celkem	490

Graf č. 3 Místa seznámení

Respondenti mohli zvolit jednu z nabízených odpovědí nebo mohli napsat odpověď vlastními slovy. Z odpovědí vyplývá, že se mladí lidé nejčastěji seznamují při společenských událostech (takto odpovědělo 61% všech dotazovaných), 18% respondentů se nejčastěji seznamuje ve škole, 12% při zájmové činnosti a 2% v práci. 7% všech respondentů, tedy 33 osob využilo možnost vlastní odpovědi. U položky jiné se objevovaly následující odpovědi: internet (tuto možnost uvedlo 14 osob), všude možně (9 respondentů), náhodně (5 respondentů), možnosti v církvi, v baru, pomocí přátel a ve škole i při společenských událostech, neseznamují se, uvedl vždy jeden respondent.

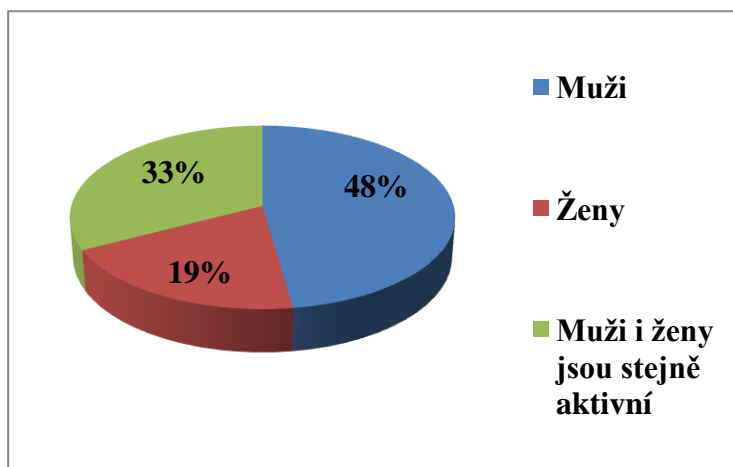
Dílčí cíl 2: Zjistit, zda jsou při seznamování aktivnější muži či ženy.

VO 2.1: Jsou při seznamování aktivnější muži či ženy?

Tabulka č. 6 Aktivita při seznamování

Odpověď	Absolutní četnost
Muži	234
Ženy	96
Muži i ženy jsou při navazování kontaktu stejně aktivní	160
celkem	490

Graf č. 4 Aktivita při seznamování

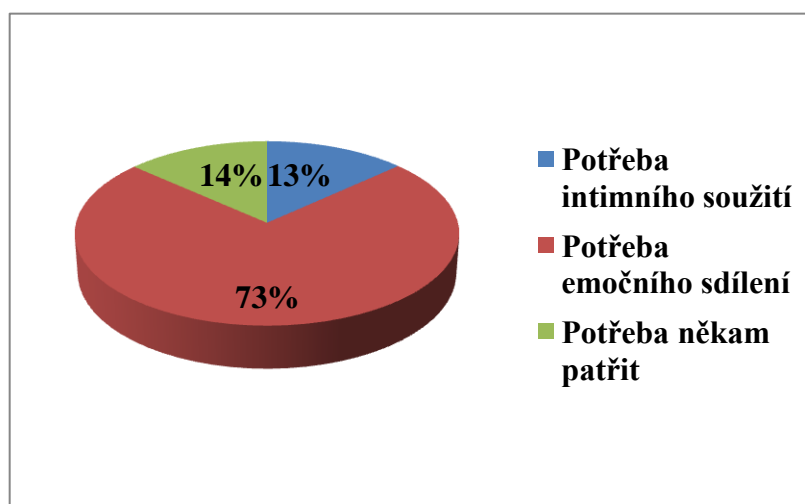
Nejvíce respondentů, tj. 48% všech dotazovaných uvedlo, že při seznamování (navazování kontaktu) jsou aktivnější muži. 33% respondentů si myslí, že jsou muži i ženy při seznamování stejně aktivní. Podle 19% respondentů jsou při navazování kontaktu aktivnější ženy.

Dílčí cíl 3: Zjistit postoje mladých lidí k partnerství.**VO 3.1: Co pro mladou generaci znamená partnerský vztah?**

Tabulka č. 7 Potřeby ovlivňující vstup do partnerství

Odpověď	Absolutní četnost
Potřeba intimního soužití (sexuální stránka vztahu)	65
Potřeba emočního sdílení (citová stránka vztahu)	359
Potřeba někam patřit (nechci být sám)	66
celkem	490

Graf č.5 Potřeby ovlivňující vstup do partnerství

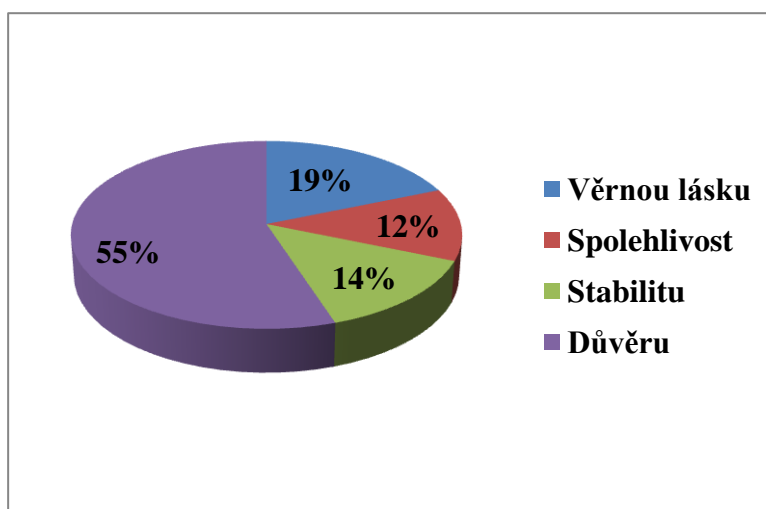

Většina respondentů (73%) uvedla, že při vstupu do partnerství je nejvíce ovlivňuje potřeba emočního sdílení (citová stránka vztahu). 14% všech dotazovaných vstupuje do partnerského vztahu, aby naplnili svoji potřebu někam patřit. 13% respondentů ovlivňuje při vstupu do partnerství potřeba intimního soužití. Rozdíl mezi počtem respondentů, kteří uvedli, že je pro ně důležitá potřeba někam patřit a mezi počtem dotazovaných, pro které je rozhodující potřeba intimního soužití, byl velmi nepatrný. Potřeba někam patřit je rozhodující pro 66 dotazovaných a potřeba intimního soužití nejvíce ovlivňuje 65 dotazovaných.

Tabulka č. 8 Co pro mne znamená partnerský vztah

Odpověď	Absolutní četnost
Věrnou lásku	92
Spolehlivost	61
Stabilitu	67
Důvěru	270
celkem	490

Graf č. 6 Co pro mne znamená partnerský vztah

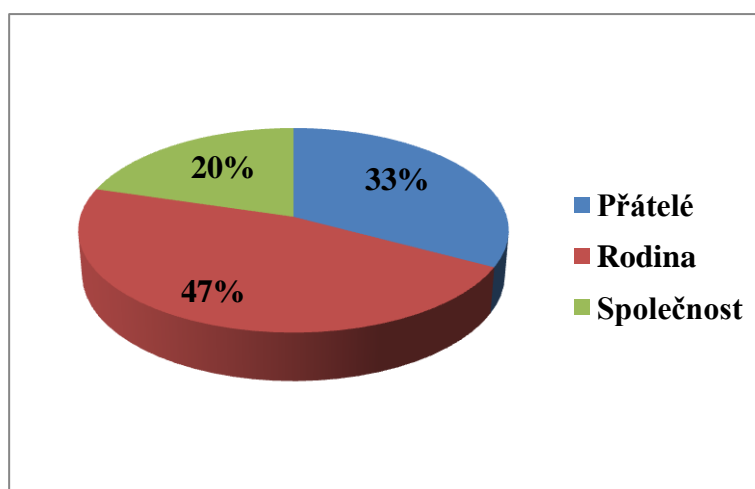

Pro většinu respondentů (55%) znamená partnerský vztah především důvěru. 19% všech dotazovaných uvedlo, že pro ně partnerský vztah znamená předně věrnou lásku. Pro 14% respondentů je v partnerství důležitá stabilita a pro 12% všech dotazovaných znamená partnerský vztah především spolehlivost.

Tabulka č. 9 Ovlivňování postojů

Odpověď	Absolutní četnost
Přátelé	164
Rodina	224
Společnost	102
celkem	490

Graf č. 7 Ovlivňování postojů

V další otázce, vztahující se k výše uvedenému dílčímu cíli, byli respondenti dotazováni na to, kdo nejvíce ovlivňuje jejich postoje k partnerským vztahům. Dotazovaným byly nabídnuty tyto možnosti: rodina, přátelé a společnost. Nejvíce respondentů 47% uvedlo, že jejich postoje ovlivňuje rodina. 33% dotazovaných je ovlivňováno svými přáteli a 20% společností. Podle očekávání nejvíce ovlivňuje postoje k partnerským vztahům mladých lidí rodina, vliv přátel je také poměrně vysoký.

Dílčí cíl 4: Zjistit, které potřeby jsou pro mladou generaci ve vztahu nejdůležitější.

VO 4.1: Jaké potřeby jsou pro mladé lidi ve vztahu nejdůležitější?

Tabulka č. 10 Potřeby v partnerství

Podotázka	Průměr	Rozptyl
Fyzická přitažlivost je pro mne ve vztahu	3,696	0,734
Vášeň ve vztahu je pro mne	3,78	0,853
Důvěra v partnera je pro mne	4,592	0,923
Úcta a empatie jsou pro mne ve vztahu	4,22	0,931
Podobné hodnoty a názory jsou pro mne	3,553	0,843
Společné zájmy jsou pro mne	3,257	0,701
Možnost seberealizace je pro mne ve vztahu	3,506	0,895

Tomuto dílčímu cíli byla věnována osmá položka, jedná se o jedinou škálovou otázku v celém dotazníku. Respondenti měli na stupnici od 1 do 5 (1=neméně, 5= nejvíce) označit, jak důležité jsou pro ně uvedené stránky vztahu. Z tabulky je patrné, že mezi nejdůležitější stránky vztahu patří důvěra v partnera a poté úcta a empatie. Zbylé stránky jsou seřazeny podle důležitosti, jak byly respondenty označeny: vášeň ve vztahu, fyzická přitažlivost, podobné hodnoty a názory, možnost seberealizace ve vztahu, a na posledním místě jsou podle respondentů společné zájmy.

Pro mladé lidi je podle výzkumu nejdůležitější potřeba důvěry, úcty a empatie. Můžeme tedy říci, že mladí lidé vstupují do partnerství, aby uspokojili své emoční potřeby. Po těchto emočních potřebách se v pomyslném žebříčku objevuje intimita, která je spojená s vášní a fyzickou přitažlivostí. Možnost seberealizace, podobné hodnoty, názory a zájmy nejsou pro mladé lidi v partnerském vztahu prioritní.

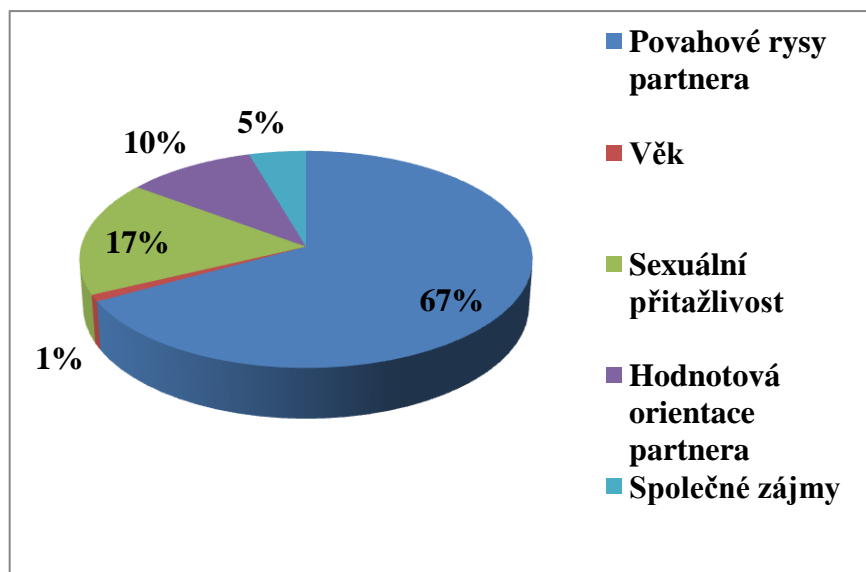
Dílčí cíl 5: Zjistit, které z faktorů jsou pro většinu respondentů nejdůležitější při výběru partnera.

VO 5.1: Který z faktorů nejvíce ovlivňuje mladé lidi při výběru partnera?

Tabulka č. 11 Faktory ovlivňující výběr partnera

Odpověď	Absolutní četnost
Povahové rysy partnera	338
Věk	5
Sexuální přitažlivost	72
Hodnotová orientace partnera	52
Společné zájmy	23
celkem	490

Graf č. 8 Faktory ovlivňující výběr partnera

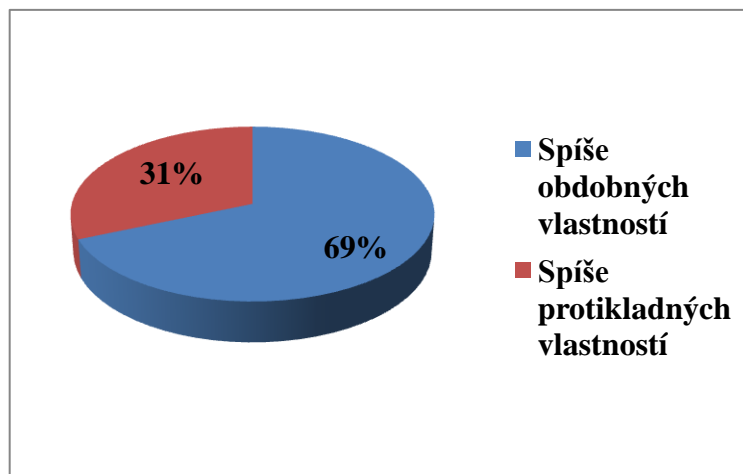

K tomuto dílčímu cíli se váže otázka v níž byli respondenti dotazováni na to, který z uvedených faktorů je pro ně nejdůležitější při výběru partnera. Pro většinu respondentů (67%) jsou nejdůležitějším faktorem povahové rysy partnera. 17% respondentů je při výběru partnera ovlivňováno sexuální přitažlivostí, pro 10% dotazovaných je důležitá hodnotová orientace partnera. 5% respondentů uvádí jako nejvíce ovlivňující faktor společné zájmy a nejméně důležitým faktorem je pro mladé lidi věk (věk ovlivňuje pouze 1% dotazovaných).

Tabulka č. 12 Vlastnosti partnera

Odpověď	Absolutní četnost
Spíše obdobných vlastností (vrána k vráně sedá)	336
Spíše protikladných vlastností (protiklady se přitahují)	154
celkem	490

Graf č. 9 Vlastnosti partnera

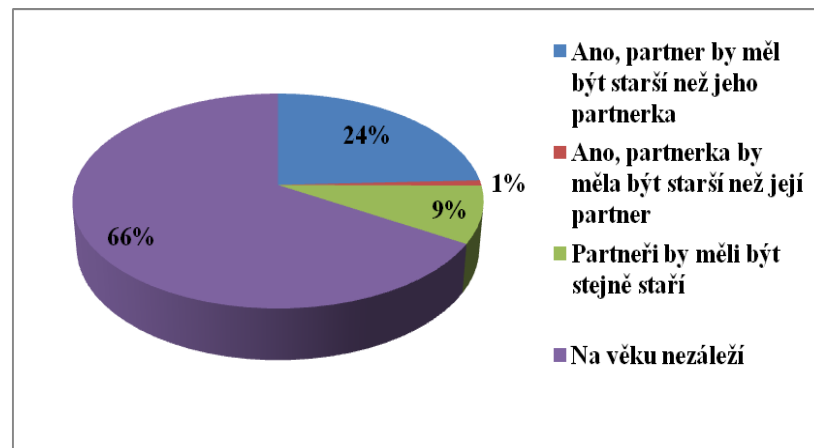

V následující otázce měli respondenti za úkol uvést, jaké vlastnosti u svého partnera preferují. Většina respondentů (69%) hledá partnera spíše obdobných vlastností, řídí se tedy pořekadlem „vrána k vráně sedá“. Pouze 31% všech dotazovaných se zajímá o partnera protikladných vlastností.

Tabulka č. 13 Věk partnerů

Odpověď	Absolutní četnost
Ano, partner by měl být starší než jeho partnerka	119
Ano, partnerka by měla být starší než její partner	4
Partneři by měli být stejně staří	42
Na věku nezáleží	325
celkem	490

Graf č. 10 Věk partnerů

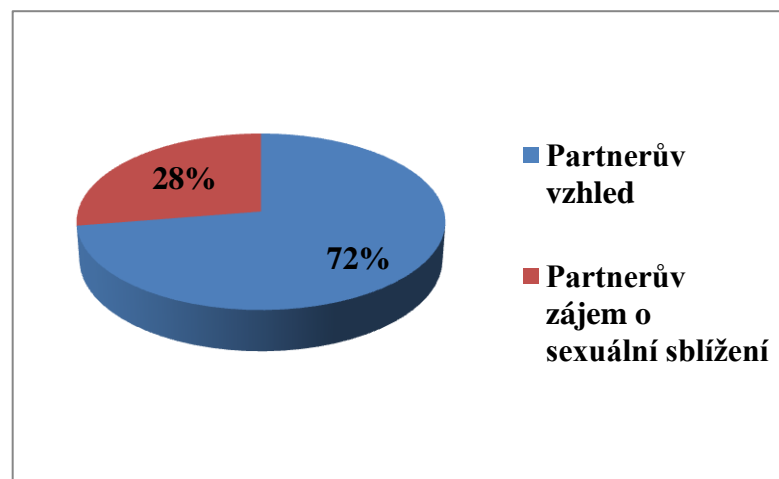

Následně odpovídali respondenti na otázku, zda podle nich existuje ideální věkový rozdíl partnerů. Podle většiny respondentů (66%) na věku partnera nezáleží. 24% dotázaných uvedlo, že by partner měl být starší než jeho partnerka. Podle 9% respondentů by partneři měli být stejně staří, pouze jedno 1% ze všech dotazovaných uvedlo, že by partnerka měla být starší než její partner. Z výsledků vyplývá, že pro mladé lidi není věk rozhodujícím faktorem.

Tabulka č. 14 Fyzická přitažlivost (sex-appel)

Odpověď	Absolutní četnost
Partnerův vzhled	355
Partnerův zájem o sexuální sblížení	135
celkem	490

Graf č. 11 Fyzická přitažlivost (sex-appel)

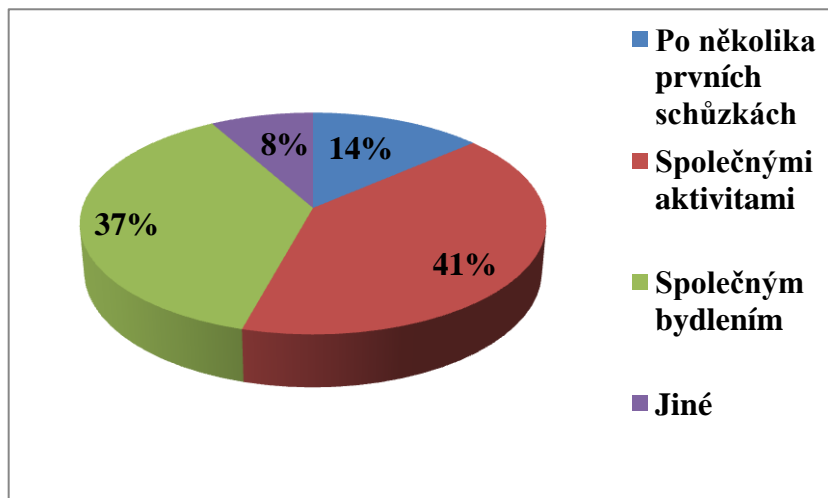

K faktorům, jež ovlivňují výběr partnera, patří také sexuální přitažlivost, právě proto měli respondenti uvést, co si představují pod pojmem fyzická přitažlivost (sex-appel). Pro většinu dotazovaných (72%) znamená fyzická přitažlivost partnerův vzhled. Pouze 28% respondentů uvedlo, že si pod pojmem sex-appel představují partnerův zájem o sexuální sblížení.

Tabulka č. 15 Poznání partnerových hodnot

Odpověď	Absolutní četnost
Po několika prvních schůzkách	67
Společnými aktivitami	199
Společným bydlením	184
Jiné	40
celkem	490

Graf č. 12 Poznání partnerových hodnot

Respondenti měli odpovídat na to, jak nejlépe poznáme partnerovy životní hodnoty. Dotazovaní si mohli vybrat z nabízených možností či napsat svou vlastní odpověď. Podle 41% respondentů nejlépe poznáme partnerovy životní hodnoty společnými aktivitami, podle 37% společným bydlením a 17% dotazovaných uvedlo, že partnerovy hodnoty poznáme již po několika prvních schůzkách. 8%, tj. 40 respondentů se rozhodlo pro možnost jiné.

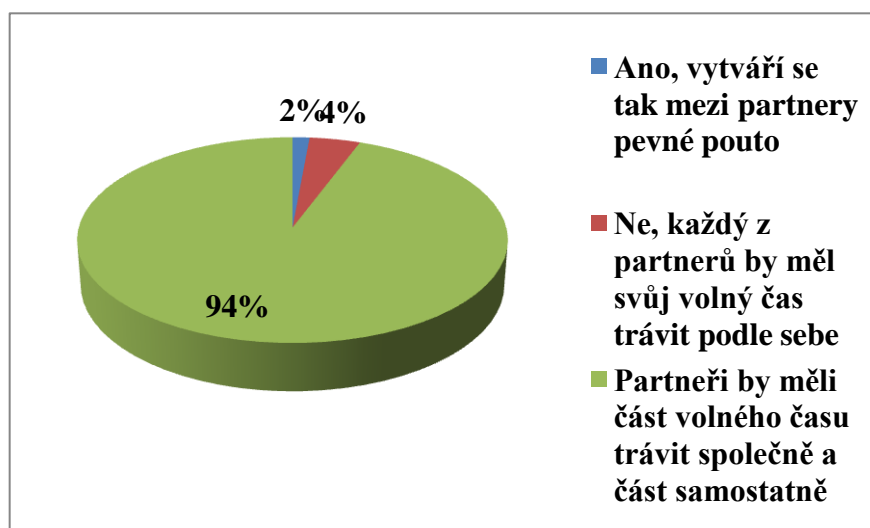
U možnosti jiné uváděli respondenti následující odpovědi:

Po delší společně strávené době (tuto možnost uvedlo 10 respondentů), společnou komunikací (tuto možnost uvedlo 9 respondentů), chováním v určitých situacích (tuto možnost 7 respondentů), poznáním (2 respondenti), společným životem (2 respondenti), všechny výše uvedené možnosti (2 respondenti), v kolektivu přátel a rodiny (2 respondenti), někdy tyto hodnoty nepoznáme (2 respondenti). Následující možnosti uvedl vždy jeden respondent: nasloucháním, záleží na jednotlivci, otevřeně o nich mluvíme.

Tabulka č. 16 Trávení volného času partnerů

Odpověď	Absolutní četnost
Ano, vytváří se tak mezi partnery pevné pouto	7
Ne, každý z partnerů by měl svůj volný čas trávit podle sebe	21
Partneři by měli část volného času trávit společně a část samostatně	462
celkem	490

Graf č. 13 Trávení volného času partnerů

K tomuto dílčímu cíli se také vázala čtrnáctá otázka z dotazníku, která byla věnována společnému trávení volného času partnerů. Podle většiny respondentů (94%) by

partneři měli část volného času trávit společně a část samostatně. Že by každý z partnerů měl svůj volný čas trávit podle sebe uvedla 4% všech dotazovaných. Pouze 2% respondentů si myslí, že by partneři měli všechen svůj volný čas trávit společně, protože se tak mezi nimi vytvoří pevné pouto.

Z výzkumu vyplývá, že pro mladé lidi jsou rozhodujícím faktorem při výběru partnera, povahové rysy partnera, respondenti dále uvedli, že hledají partnera spíše obdobných povahových vlastností. Překvapujícím zjištěním je to, že pro mladé lidi není rozhodujícím faktorem při výběru partnera věk. Pod sexuální přitažlivostí si mladí lidé nejčastěji představují vzhled partnera a partnerovy životní hodnoty podle respondentů nejlépe poznáme společnými aktivitami. Zároveň také většina respondentů uvádí, že by partneři měli část svého volného času trávit společně a část odděleně.

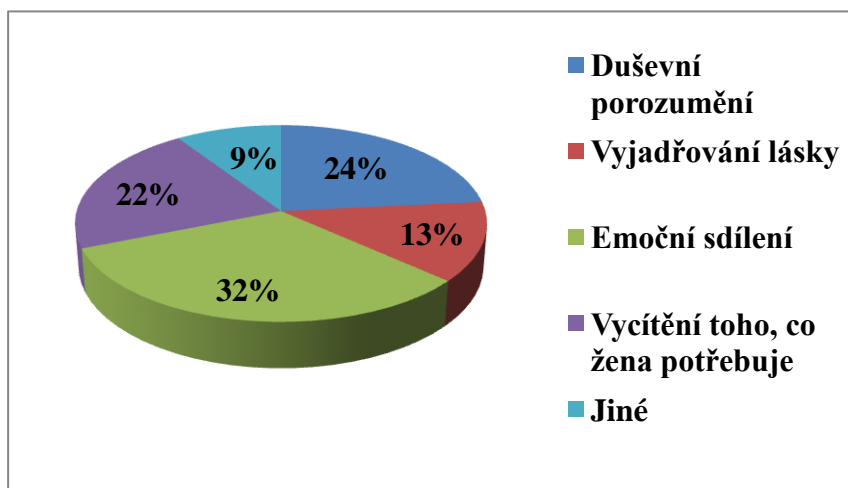
Dílčí cíl 6: Zjistit, jaká mají mladí lidé očekávání v partnerských vztazích.

VO 6.1: Co očekávají ženy od partnerského vztahu?

Tabulka č. 17 Očekávání žen v partnerském vztahu

Odpověď	Absolutní četnost
Duševní porozumění	115
Vyjadřování lásky	64
Emoční sdílení	159
Vycítění toho, co žena potřebuje	106
Jiné	43
celkem	490

Graf č. 14 Očekávání žen v partnerském vztahu

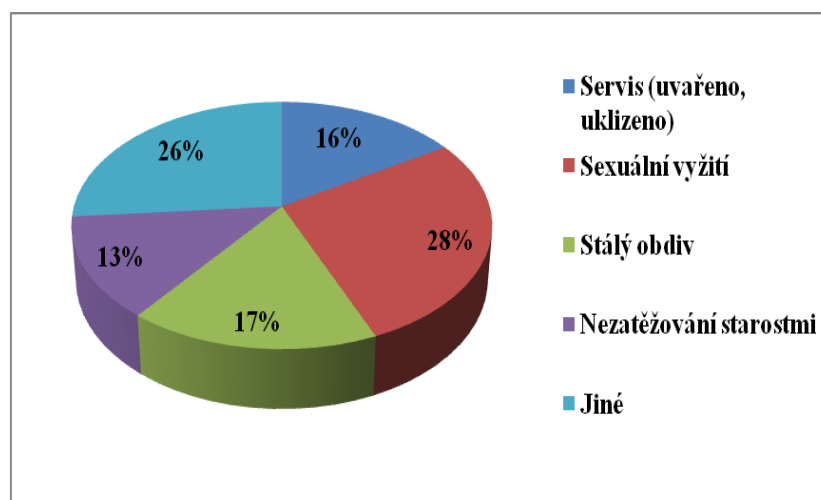
U otázky, která byla zaměřena na očekávání žen v partnerských vztazích, mohli respondenti využít možnosti jiné a napsat svou vlastní odpověď. Dotazovaní měli za úkol uvést, jaké jsou podle nich očekávání žen v partnerských vztazích. Odpovědi na tuto otázku byly značně vyrovnané. Podle 32% dotazovaných očekávají ženy ve vztahu emoční sdílení a podle 24% respondentů je pro ženy ve vztahu nejdůležitější duševní porozumění. Možnost vycítění toho, co žena potřebuje uvedlo 22% dotazovaných a 13% respondentů si myslí, že ženy od partnerského vztahu očekávají vyjadřování lásky. 9% dotazovaných, celkem 43 osob využilo možnosti jiné, u této možnosti byly uvedeny následující odpovědi: vše z výše uvedených možností (8 respondentů); opora (5 respondentů); to ženy samy netuší (5 respondentů); duševní porozumění a emoční sdílení (5 respondentů); láska, stabilita, rodinný život (3 respondenti); peníze (3 respondenti); sex a ochrana (3 respondenti); nelze vyjádřit jedním slovem (3 respondenti); každá žena potřebuje něco jiného (2 respondenti); nevím (2 respondenti). Následující odpovědi uvedl vždy jeden respondent: bezpečí, spolehlivost a důvěra, nejlepší kamarád, pozornost.

VO 6.2: Jaká jsou očekávání mužů v partnerství?

Tabulka č. 18 Očekávání mužů v partnerství

Odpověď	Absolutní četnost
Servis (uvařeno, uklizeno)	79
Sexuální vyžití	135
Stálý obdiv	82
Nezatěžování starostmi	65
Jiné	129
celkem	490

Graf č. 15 Očekávání mužů v partnerství

U této otázky měli respondenti uvést, jaká jsou podle nich očekávání mužů v partnerských vztazích. Dotazovaní mohli vybírat z nabízených možností, či využít položky jiné a napsat vlastní odpověď. Odpovědi na tuto otázku byly poměrně vyrovnané. 28% všech respondentů uvedlo, že muži ve vztazích očekávají sexuální vyžití. 26% dotazovaných, celkem 129 osob využilo možnosti jiné. U této možnosti byly uvedeny následující odpovědi: duševní porozumění (26 respondentů); všechny uvedené možnosti (22 respondentů); láska (15 respondentů); ani jedna z výše uvedených možností (9 respondentů); jistota, bezpečí (7 respondentů); očekávání jsou individuální (7 respondentů); sex (7 respondentů); emoční sdílení (6 respondentů); opora (5 respondentů); nevím (5 respondentů); vycítění toho, co muž potřebuje (4 respondenti); spokojenost (3 respondenti); podpora (3 respondenti); totéž, co ženy (3 respondenti); soužití (2 respondenti); péče (2 respondenti); seberealizace (1 respondent); oddanost (1 respondent).

Podle 17% všech dotazovaných je pro muže ve vztahu důležitý stálý obdiv a podle 16% respondentů očekávají muži ve vztahu hlavně servis, aby měli uvařeno a uklizeno. 13% dotazovaných uvedlo, že muži nechtějí být ve vztahu zatěžováni starostmi.

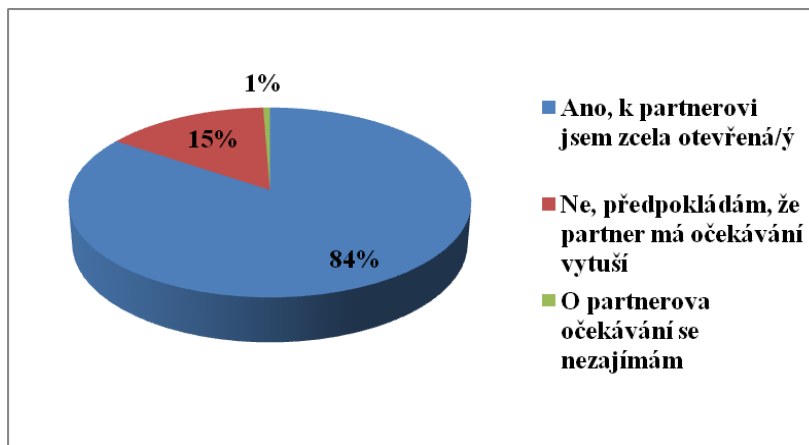
Odpovědi na tuto otázku byly tak vyrovnané, že nelze jednoznačně říci, jaká jsou očekávání mužů v partnerství.

VO 6.3: Jak se staví mladí lidé k partnerským očekáváním?

Tabulka č. 19 Otevřenost v partnerství

Odpověď	Absolutní četnost
Ano, k partnerovi jsem zcela otevřená/ý	414
Ne, předpokládám, že partner vytuší má očekávání	73
O partnerova očekávání se nezajímám	3
celkem	490

Graf č. 16 Otevřenost v partnerství

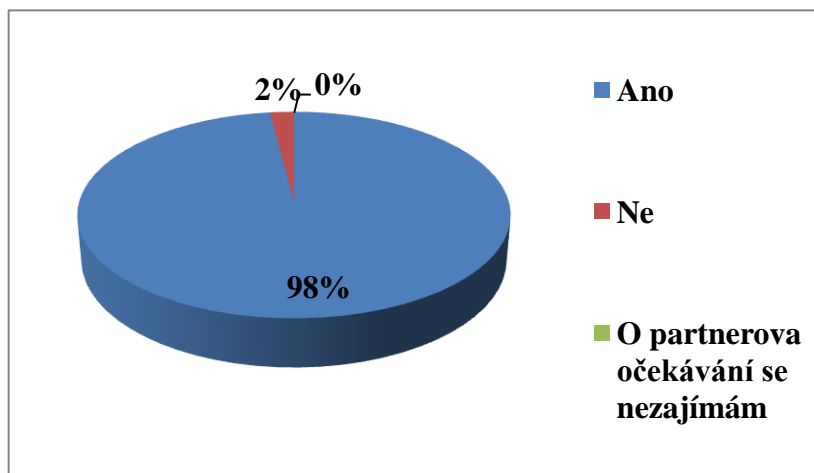

Respondenti měli uvést zda mluví otevřeně o svých očekáváních. 84% všech dotazovaných uvedlo, že jsou k partnerovi zcela otevření, 15% respondentů předpokládá, že partner vytuší jejich očekávání. O partnerova očekávání se nezajímá pouze 1% ze všech dotazovaných.

Tabulka č. 20 Naplňování partnerových očekávání

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	480
Ne	10
O partnerova očekávání se nezajímám	0
celkem	490

Graf č. 17 Naplňování partnerových očekávání

V následující otázce uváděli respondenti, zda se ve vztahu snaží naplňovat partnerova očekávání. Výsledek byl jednoznačný, celých 98% ze všech dotazovaných se snaží naplňovat partnerova očekávání. Pouze 10 dotazovaných uvedlo, že se nesnaží partnerova očekávání naplňovat. Žádný z respondentů neuvedl, že se o partnerova očekávání nezajímá. Můžeme tedy říci, že mladí jsou ke svému partnerovi zcela otevření a zároveň se také snaží naplňovat očekávání svého partnera.

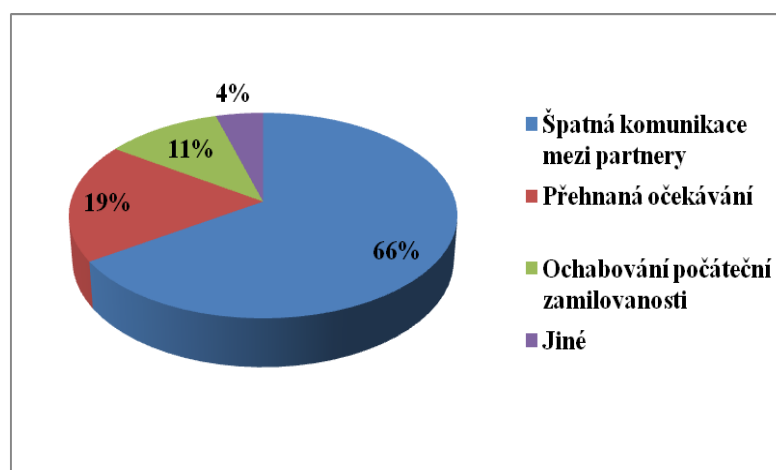
Dílčí cíl 7: Zjistit, co nejčastěji způsobuje konflikty v partnerském vztahu.

VO 7.1: Co nejčastěji způsobuje partnerské konflikty?

Tabulka č. 21 Partnerské konflikty

Odpověď	Absolutní četnost
Špatná komunikace mezi partnery	322
Přehnaná očekávání	92
Ochabování počáteční zamilovanosti	54
Jiné	22
celkem	490

Graf č. 18 Partnerské konflikty

Následující otázka byla věnována partnerským konfliktům, respondenti mohli opět využít možnosti jiné a napsat vlastní odpověď. Podle 66% respondentů je příčinou partnerských konfliktů špatná komunikace mezi partnery. 19% dotazovaných uvedlo, že

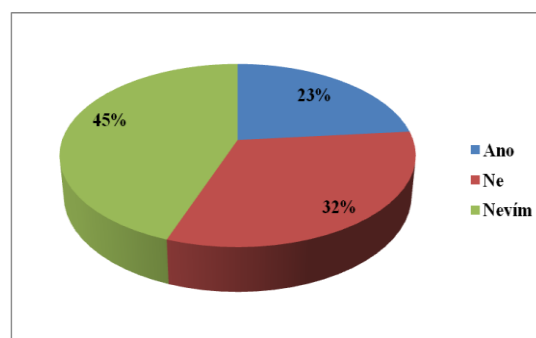
nejčastějším důvodem konfliktů jsou přehnaná očekávání a 11% respondentů soudí, že hlavní příčinou neshod ve vztahu je ochabování počáteční zamilovanosti. 22 osob označilo možnost jiné, zde jsou jejich odpovědi: špatná komunikace a přehnaná očekávání (5 respondentů); vše výše uvedené (3 respondenti); netolerance (2 respondenti); maličkosti (2 respondenti); sebestřednost (2 respondenti). Následující odpovědi uvedl vždy jeden respondent: třetí osoba, přehnaná očekávání a ochabování zamilovanosti, nerozvíjení vztahu, rozdílnost povah, nedostatek seberalizace a sebedůvěry jednoho z partnerů, odlišné názory a hodnoty, sociální sítě, nepořádnost partnera.

S problematikou partnerských konfliktů úzce souvisí partnerské poradenství. K partnerskému poradenství měli respondenti možnost vyjádřit se v poslední otázce dotazníku.

Tabulka č. 22 Partnerské poradenství

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	115
Ne	157
Nevím	218
celkem	490

Graf č. 19 Partnerské poradenství

U této otázky uvedlo nejvíce respondentů (45%), že neví, zda by využili partnerského poradenství. 32% respondentů odpovědělo, že by při řešení partnerských konfliktů nevyužili možnosti partnerského poradenství. Pouze 23% všech dotazovaných s partnerským poradenstvím souhlasí. Je překvapivé, že se mladí lidé staví poměrně negativně k partnerskému poradenství.

Dílčí cíl 8: Zjistit, zda jsou partnerské vztahy ovlivňovány mýty.

VO 8.1: Jsou partnerské vztahy ovlivňovány mýty?

Ve výzkumné šetření jsme se zaměřili na následující partnerské mýty:

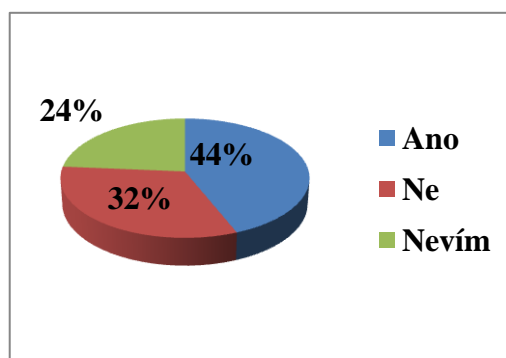
- Prává láska vše překoná.
- Pokud mě partner miluje, vše mi odpustí.

- Správný vztah je bez hádek a nedorozumění.
- V životě čeká na každého z nás pouze jeden pravý partner.

Tabulka č. 23 Pravá láska vše překoná

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	215
Ne	159
Nevím	116
celkem	490

Graf č. 20 Pravá láska vše překoná

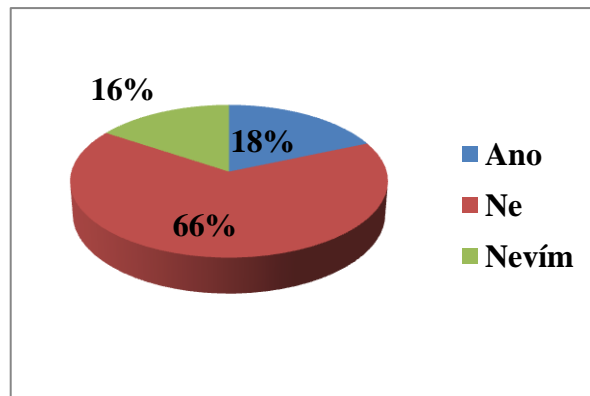

Že pravá láska vše překoná si myslí 44% všech dotazovaných, 32% respondentů s tímto výrokem nesouhlasí a 24% dotazovaných neví, zda pravá láska vše překoná.

Tabulka č. 24 Pokud mne partner miluje, vše mi odpustí

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	91
Ne	322
Nevím	77
celkem	490

Graf č. 21 Pokud mne partner miluje, vše mi odpustí

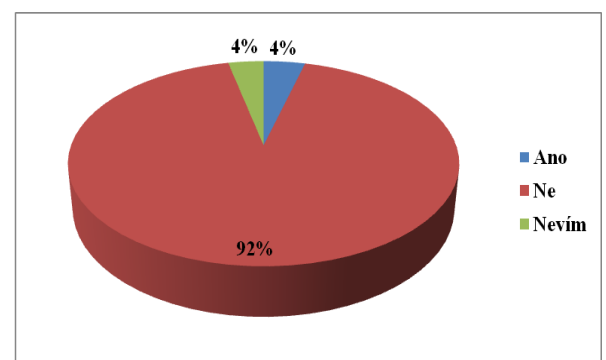

Na otázku, zda si respondenti myslí, že jim partner vše odpustí, když je miluje, odpovídali dotazovaní následovně: 66% respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí, 18% dotazovaných si myslí, že jim partner vše odpustí, pokud je miluje a 16% respondentů osob uvedlo, že neví.

Tabulka č. 25 Správný vztah je bez hádek

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	20
Ne	453
Nevím	17
celkem	490

Graf č. 22 Správný vztah je bez hádek

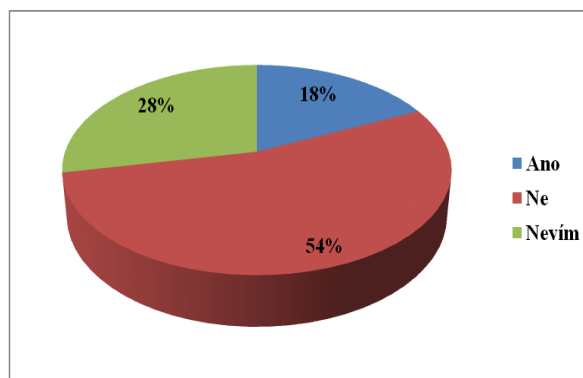

Následující otázka byla opět zaměřena na partnerské konflikty, respondenti měli uvést, zda si myslí, že správný vztah je bez hádek a nedorozumění. Celých 92% všech respondentů se s tímto tvrzením neztotožňuje. Odpověď ano a neví shodně uvedla 4% dotazovaných

Graf č. 23 Pravý partner

Tabulka č. 26 Pravý partner

Odpověď	Absolutní četnost
Ano	88
Ne	264
Nevím	138
celkem	490

U otázky, zda si mladí lidé myslí, že v životě na každého z nás čeká pouze jeden pravý partner odpovídali respondenti následovně: 54% všech dotazovaných s tímto tvrzením nesouhlasí, 28% respondentů uvedlo, že neví a pouze 18% respondentů si myslí, že na každého z nás čeká pouze jeden pravý partner.

Z výzkumného šetření je patrné, že mladí lidé nejsou v partnerských vztazích ovlivňováni mýty. Pouze u jednoho z výše uvedených tvrzení převažovaly kladné odpovědi. Jediný mýtus, jenž mladé lidi ovlivňuje je ten týkající se pravé lásky. U mladých lidí tedy převažuje názor, že pravá láska vše překoná.

5.2 Shrnutí výzkumu

Pokud bychom chtěli celý výzkum shrnout a zobecnit, dospěli bychom k následujícímu zjištění: Mladí lidé se nejčastěji seznamují při společenských událostech a při navazování kontaktu jsou ve většině případů aktivnější muži. Do partnerského vztahu vstupují mladí lidé proto, aby uspokojili potřebu emočního sdílení a partnerský vztah pro ně znamená především důvěru. Postoje mladé generace k partnerství jsou nejvíce ovlivňovány rodinou. Nejdůležitější potřebou v partnerství je pro mladé lidi potřeba důvěry. Rozhodujícím faktorem při výběru partnera jsou povahové rysy a mladí lidé hledají partnera spíše obdobných vlastností. Z výzkumu dále vyplývá, že mladým lidem na věku nezáleží a pod pojmem sex-appel si představují vzhled partnera. Partnerovy životní hodnoty podle respondentů nejlépe poznáme společnými aktivitami. Podle většiny dotazovaných bychom měli část volného času trávit s partnerem a část odděleně. Mladí lidé si myslí, že ženy od partnerského vztahu očekávají emoční sdílení oproti tomu očekávání mužů nejsou zcela jednoznačná (odpověď s největším počtem respondentů byla sexuální vyžití, avšak tuto odpověď označilo 28% dotazovaných). Mladí lidé jsou ke svým partnerům zcela otevření a

snaží se ve vztahu naplňovat partnerova očekávání. Partnerské konflikty jsou podle většiny respondentů způsobeny špatnou komunikací mezi partnery a k partnerského poradenství se mladí lidé staví poměrně rozpačitě (pouze 23% respondentů uvedlo, že by využili možnosti partnerského poradenství). Překvapivým zjištěním je, že mladí lidé nejsou v partnerských vztazích ovlivňováni mýty. Jediný mýtus, který přetrvává je ten, že pravá láska vše překoná.

5.3 Diskuse a interpretace výsledků výzkumu

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaké jsou postoje mladých lidí k partnerství a jaké faktory je ovlivňují při výběru partnera. Práce dále zjišťovala, kde se mladí lidé nejčastěji seznamují a zda jsou při seznamování aktivnější muži či ženy. Výzkum se zabýval také tím, jaké potřeby jsou pro mladou generaci ve vztahu nejdůležitější, jaká jsou očekávání mladých lidí v partnerství a zda jsou partnerské vztahy ovlivňovány mýty. Všechny tyto cíle jsou uvedeny v jedné z předchozích kapitol.

Šmolka (2004, s. 11-14) ve své publikaci zmiňuje „pravidlo 5 x 20“, které charakterizuje nejčastější místa seznámení. Podle tohoto pravidla se na uvedených místech seznamuje vždy 20% lidí. Jedná se o následující místa: v zaměstnání, při studiu, při zájmových činnostech, při společenských událostech a na internetu či pomocí seznamovacích agentur. Z našeho výzkumu však vyplývá, že mladí lidé dávají přednost seznamování při společenských událostech. Při společenských událostech se seznamuje 61% všech dotazovaných, 18% respondentů se seznamuje ve škole, při zájmové činnosti se seznamuje 12% dotazovaných a jen 7% respondentů se seznamuje v práci. U položky jiné uváděli respondenti jako nejčastější místo seznámení internet. 48% respondentů následně uvedlo, že jsou muži při seznamování aktivnější než ženy. I Karsten (2006, s. 108-110) uvádí, že ve většině případů bývají při seznamování aktivnější muži a ženy jsou spíše zdrženlivější a pasivnější. V době, kdy výzkum probíhal, mělo 272 z 290 respondentů partnera či partnerku.

Podle Langmeiera a Krejčířové (2006, s. 177-178) vstupují lidé do partnerství v podstatě proto, aby uspokojili své hluboce zakořeněné potřeby: potřebu intimního a emočního soužití, ale také potřebu mít děti a prožívat radost z jejich vývoje.

V našem výzkumu většina dotazovaných (72%) uvedla, že při vstupu do partnerského svazku je nejvíce ovlivňuje potřeba emočního sdílení neboli citová stránka vztahu. Potřeba někam patřit ovlivňuje 14% a potřeba intimního soužití 13% dotazovaných.

Z našeho výzkumu dále vyplývá, že pro mladé lidi znamená partnerský vztah především důvěru, tuto možnost označilo 55% respondentů. Pouze 19% dotazovaných uvedlo, že pro ně partnerství představuje hlavně věrnou lásku. Pro 14% respondentů reprezentuje partnerský vztah zejména stabilitu a jen pro 13% dotazovaných je v partnerství hlavní spolehlivost.

Postoje mladých lidí k partnerství jsou nejvíce ovlivňovány rodinou. Rodina ovlivňuje postoje 47% respondentů, 33% dotazovaných uvedlo, že na jejich postoje mají vliv především přátelé a na 20% dotazovaných má vliv společnost.

Pro mladé lidi je podle výsledků výzkumu nejdůležitější stránkou vztahu důvěra v partnera. (Již v jedné z předešlých otázek uvedlo 55% respondentů, že pro ně partnerský vztah znamená především důvěru.) Pokud bychom měli sestavit žebříček z odpovědí respondentů, vypadal by následovně: 1. důvěra v partnera; 2. úcta a empatie; 3. vášeň ve vztahu; 4. fyzická přitažlivost; 5. podobné hodnoty a názory; 6. možnost seberealizace ve vztahu; 7. společné zájmy. Je překvapivé, že pro mladé lidi nejsou ve vztahu důležité společné zájmy.

Při výběru partnera jsou pro mladé lidi nejdůležitějším faktorem povahové rysy. Výzkum nám také potvrdil, že lidé hledají partnera spíše obdobných vlastností. Jak již bylo dříve zmíněno, pro mladé lidi není rozhodujícím faktorem věk potenciálního partnera. I Novák uvádí, že věk může i nemusí hrát roli v partnerském vztahu, je tedy značně individuálním faktorem.

Nakonečný (2000, s. 284-288) říká, že fyzická přitažlivost neboli fyzický sex-appel se zakládá na dojmu, že osoba, jenž tuto přitažlivost vyzařuje, má neobyčejný zájem o pohlavní život. Většina respondentů si však pod pojmem fyzická přitažlivost představuje spíše partnerův vzhled. Partnerovy životní hodnoty podle respondentů nejlépe poznáme společnými aktivitami, avšak podle Matějkové nám při poznávání partnerova životního stylu nejvíce pomůže společné soužití. Po dvou až třech měsících společného bydlení zjistíme, jaké situace vytváří mezi partnery konflikty.

U očekávání mužů a žen v partnerských vztazích jsme vycházeli z tabulky, kterou vytvořil Stanislav Kratochvíl. Odpovědi na tyto otázky byly u mužů i žen značně vyrovnané, a respondenti hojně využívali možnosti doplnit vlastní odpověď. Podle dotazovaných očekávají ženy od vztahu nejčastěji emoční sdílení a muži sexuální vyžití. Tyto odpovědi byly však tak vyrovnané, že je nelze zcela zobecnit. Můžeme tedy tvrdit, že očekávání mužů i žen v partnerských vztazích jsou individuální a obsahují v sobě všechny uvedené položky.

Z výzkumného šetření dále vyplývá, že mladí lidé jsou v partnerských vztazích zcela otevření a snaží se naplňovat partnerova očekávání. Partnerské konflikty jsou podle respondentů nejčastěji způsobeny špatnou komunikací mezi partnery. Otevřenost ve vztahu je velmi důležitá, partnerova očekávání bychom měli naplňovat, avšak ne na úkor našich očekávání. Překvapivým zjištěním je, že mladí lidé nejsou ve vztazích ovlivňováni mýty. K většině mýtů, na které jsme se v dotazníku ptali, se mladí lidé staví negativně. Překvapující byl také poměrně negativní postoj mladých lidí vůči partnerskému poradenství. Obdobné dotazníky se používají v poradnách, když partneři chtějí zjistit, zda se k sobě hodí. I tento dotazník, v mírně pozměněné podobě by mohl sloužit k zjištění, co člověk očekává od vztahu.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce jsme se zabývali partnerstvím mezi mužem a ženou, přiblížili jsme také potřeby, které jsou ve vztazích naplňovány. Partnerský vztah naplňuje jak biologické potřeby v podobě intimity, tak potřeby emocionální, které jsou reprezentovány důvěrou, úctou, empatií či seberealizací. V ideálním případě by měly být všechny tyto potřeby v rovnováze. Následně jsme věnovali pozornost faktorům, které ovlivňují výběr partnera. I když jsou tyto faktory poměrně individuální a každý z nás má jiné požadavky na svého partnera, snažili jsme se najít taková kritéria, která jsou společná pro většinu z nás. Za nejčastější faktory ovlivňující náš výběr považujeme povahové rysy, věk, sexuální minulost, životní hodnoty a společné zájmy. Každý z těchto faktorů nás ovlivňuje nejenom při výběru partnera, ale také v samotném partnerském vztahu a mnohé z nich mohou dokonce způsobovat nejrůznější konflikty. Právě proto je důležité, abychom uměli jasně formulovat, jaká jsou naše očekávání. V práci jsme se dále věnovali partnerským krizím, které nejsou ničím neobvyklým a postupem času se objeví téměř v každém vztahu. Mezi nejčastější příčiny těchto krizí patří ochabování počáteční zamilovanosti, špatné přizpůsobení se jeden druhému, zaběhlý stereotyp, ochabování sexuálního života a mnohé další. Při konstruktivním řešení těchto krizí nám může pomoci partnerské poradenství. Návštěva poradny nám může poskytnout nový pohled na náš vztah a tím zabránit případnému rozchodu.

V praktické části jsme se zaměřili na postoje mladých lidí k partnerským vztahům a k faktorům, které je ovlivňují při výběru partnera. Výzkumný soubor tvořili lidé v období mladé dospělosti, tedy osoby ve věku 20 až 30 let. Na toto období jsme se zaměřili proto, že jedním z vývojových úkolů mladé dospělosti je výběr partnera. Výsledky výzkumu byly v některých případech velmi překvapivé. Příjemným zjištěním bylo, že mladí lidé vstupují do partnerství, aby naplnili svou emoční potřebu, a za nejdůležitější stránku vztahu považují důvěru. Co se týká partnerských očekávání, jsou mladí lidé vůči svému partnerovi zcela otevření a snaží se o naplňování partnerových představ. Ve vztazích pak mladí lidé podle výzkumu nepodléhají mýtům, právě toto zjištění je velmi překvapivé. Partnerské mýty se přenáší z generace na generaci, a snad každý z nás se někdy některým z nich utěšoval. Postoje mladých lidí k partnerskému poradenství jsou překvapivě značně rozpačité a jen málo z dotazovaných by této instituce využilo při řešení konfliktů ve vztahu.

Výzkumná část práce by mohla sloužit mladým lidem k tomu, aby si ujasnili, jaké jsou jejich postoje či očekávání v partnerských vztazích (jsou-li všechny odpovědi pravdivé, pomohou člověku ujasnit si, co od partnerství očekává). Práce by mohla být také využita při studiu partnerských vztahů nebo v partnerských poradnách. Celkové výsledky práce hodnotíme pozitivně, partnerský vztah má pro mladou generaci stále velký význam. Doufáme, že podobné postoje jako k partnerství mají mladí lidé také k manželskému svazku.

Partnerské vztahy jsou nedílnou součástí života každého z nás. Každý vztah je jedinečný. V žádné odborné publikaci nenajdeme návod na to jak najít ideálního partnera nebo jak si vytvořit ideální partnerství. O vztahy bychom měli pečovat, protože nikdo z nás přeci nechce být sám. Staré pořekadlo přeci říká: Ve dvou se to lépe táhne. A i když mýty ve vztahu jsou někdy na škodu, toto rčení je bezesporu pravdivé.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GIDDENS, Anthony, 1998. *Důsledky modernity*. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-62-1.
- [2] HARGAŠOVÁ, Marta a Tomáš NOVÁK, 2007. *Předmanželské poradenství*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1730-2.
- [3] CHÁSKA, Miroslav, 2007. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [4] KARSTEN, Hartmut, 2006. *Ženy – muži*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-145-X.
- [5] KRATOCHVÍL, Stanislav, 2000 cit. podle VENGLÁŘOVÁ, Martina, 2008. *Průvodce partnerským vztahem*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-2054-8.
- [6] KRATOCHVÍL, Stanislav, 2006. *Manželská terapie*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-048-8.
- [7] KŘIVOHLAVÝ, Jaro, 2006. *Psychologie smysluplnosti existence: otázky na vrcholu života*. Praha: Grada publishing. ISBN 80-247-1370-5.
- [8] LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ, 2006. *Vývojová psychologie*. Vyd. 2. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-1284-9.
- [9] MATĚJKOVÁ, Erika, 2007. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1832-3.
- [10] MASLOW, Abraham, 1960 cit. podle NAKONEČNÝ, Milan, 1997. *Motivace lidského jednání*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0592-7.
- [11] MOŽNÝ, Ivo, 1999. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon. ISBN 80-85850-75-3.
- [12] MOŽNÝ, Ivo, 2002. *Česká společnost: Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-624-1.
- [13] MOŽNÝ, Ivo, 2006. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon. ISBN 80-86429-58-X.
- [14] NAKONEČNÝ, Milan, 2000. *Lidské emoce*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0763-6.
- [15] NAKONEČNÝ, Milan, 1997. *Motivace lidského jednání*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0592-7.

- [16] NOVÁK, Tomáš, 2007. *Věkový rozdíl mezi partnery*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1595-7.
- [17] NOVÁK, Tomáš, 2006. *Manželské a rodinné poradenství*. Praha: Grada publishing. ISBN 80-247-1316-0.
- [18] PLZÁK, Miroslav, 1989. *Klíč k výběru partnera pro manželství*. Vyd. 2. Praha: Avicenum. ISBN 08-080-89.
- [19] ŘÍČAN, Pavel, 2007. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. Vyd. 5. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1174-4.
- [20] STERNBERG, Robert, 1986 cit. podle KŘIVOHLAVÝ, Jaro, 2006. *Psychologie smysluplnosti existence: Otázky na vrcholu života*. Praha: Grada publishing. ISBN 80-247-1370-5.
- [21] ŠMOLKA, Petr, 2004. *Muž a žena – návod k použití*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-911-9.
- [22] VENGLÁŘOVÁ, Martina, 2008. *Průvodce partnerským vztahem*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-2054-8.
- [23] WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA, 2001 cit. podle MOŽNÝ, Ivo, 2006. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon. ISBN 80-86429-58-X.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Druhy lásky.....	18
Tabulka č. 2 Očekávání mužů a žen v partnerských vztazích	28
Tabulka č. 3 Pohlaví respondentů.....	38
Tabulka č. 4 Partnerství	39
Tabulka č. 5 Místa seznámení.....	40
Tabulka č. 6 Aktivita při seznamování	41
Tabulka č. 7 Potřeby ovlivňující vstup do partnerství	42
Tabulka č. 8 Co pro mne znamená partnerský vztah	43
Tabulka č. 9 Ovlivňování postojů.....	43
Tabulka č. 10 Potřeby v partnerství	44
Tabulka č. 11 Faktory ovlivňující výběr partnera.....	45
Tabulka č. 12 Vlastnosti partnera	46
Tabulka č. 13 Věk partnerů.....	47
Tabulka č. 14 Fyzická přitažlivost (sex-appel).....	48
Tabulka č. 15 Poznání partnerových hodnot	49
Tabulka č. 16 Trávení volného času partnerů.....	50
Tabulka č. 17 Očekávání žen v partnerském vztahu	51
Tabulka č. 18 Očekávání mužů v partnerství	52
Tabulka č. 19 Otevřenost v partnerství.....	53
Tabulka č. 20 Naplňování partnerových očekávání.....	54
Tabulka č. 21 Partnerské konflikty	55
Tabulka č. 22 Partnerské poradenství	56
Tabulka č. 23 Pravá láska vše překoná	57
Tabulka č. 24 Pokud mne partner miluje, vše mi odpustí.....	57
Tabulka č. 25 Správný vztah je bez hádek.....	58
Tabulka č. 26 Pravý partner	59

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Pohlaví respondentů.....	38
Graf č. 2 Partnerství	39
Graf č. 3 Místa seznámení	40
Graf č. 4 Aktivita při seznamování	41
Graf č.5 Potřeby ovlivňující vstup do partnerství.....	42
Graf č. 6 Co pro mne znamená partnerský vztah.....	43
Graf č. 7 Ovlivňování postojů.....	44
Graf č. 8 Faktory ovlivňující výběr partnera	46
Graf č. 9 Vlastnosti partnera	47
Graf č. 10 Věk partnerů	48
Graf č. 11 Fyzická přitažlivost (sex-appel).....	48
Graf č. 12 Poznání partnerových hodnot	49
Graf č. 13 Trávení volného času partnerů.....	50
Graf č. 14 Očekávání žen v partnerském vztahu	51
Graf č. 15 Očekávání mužů v partnerství	52
Graf č. 16 Otevřenost v partnerství.....	54
Graf č. 17 Naplňování partnerových očekávání	54
Graf č. 18 Partnerské konflikty	55
Graf č. 19 Partnerské poradenství.....	56
Graf č. 20 Pravá láska vše překoná.....	57
Graf č. 21 Pokud mne partner miluje, vše mi odpustí	58
Graf č. 22 Správný vztah je bez hádek	58
Graf č. 23 Pravý partner.....	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P 1 – Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

V současné době studuji třetí ročník Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor Sociální pedagogika. Do rukou se Vám dostává dotazník, který je součástí mé bakalářské práce, která nese název Partnerství a faktory ovlivňující výběr partnera. Chtěla bych Vás touto cestou požádat o spolupráci při vyplňování dotazníku.

Dotazník je zaměřen na osoby v období mladé dospělosti, je tedy určen lidem ve věkové kategorii **20-30 let**. Všechny odpovědi jsou zcela **anonymní** a budou použity čistě pro účely bakalářské práce.

Předem děkuji za Vaši ochotu

Petra Martinková

1. Jste:

- Muž
- Žena

2. V současné době:

- Mám partnera/partnerku
- Nemám partnera/partnerku

3. Kde se nejčastěji seznamujete?

- V práci
- Ve škole
- Při společenských událostech
- Při zájmové činnosti
- Jiné

4. Jsou podle Vás při seznamování (navazování kontaktu) aktivnější:

- Muži
- Ženy
- Muži i ženy jsou při seznamování stejně aktivní

5. Která z následujících potřeb Vás nejvíce ovlivňuje při vstupu do partnerského svazku:

- Potřeba intimního soužití (sexuální stránka vztahu)
- Potřeba emočního sdílení (citová stránka vztahu)
- Potřeba někam patřit (nechci být sám)

6. Co pro Vás především znamená partnerský vztah?

- Věrnou lásku
- Spolehlivost
- Stabilitu
- Důvěru

7. Myslíte si, že vaše postoje k partnerským vztahům nejvíce ovlivňují:

- Přátelé
- Rodina
- Společnost

8. Jak důležité jsou pro Vás následující stránky vztahu?

(označte na stupnici 1 = nejméně, 5 = nejvíce)

	1	2	3	4	5
	Není důležité		Středně		Velmi důležité
Fyzická přitažlivost je pro mne ve vztahu	1	2	3	4	5
Vášeň ve vztahu je pro mne	1	2	3	4	5
Důvěra v partnera je pro mne	1	2	3	4	5
Úcta a empatie jsou pro mne ve vztahu	1	2	3	4	5
Podobné hodnoty a názory jsou pro mne	1	2	3	4	5
Společné zájmy jsou pro mne	1	2	3	4	5
Možnost seberealizace je pro mne ve vztahu	1	2	3	4	5

9. Který z následujících faktorů Vás nejvíce ovlivňuje při výběru partnera?

- Povahové rysy partnera
- Věk
- Sexuální přitažlivost
- Hodnotová orientace partnera
- Společné zájmy

10. Hledáte partnera:

- Spíše obdobných vlastností (vrána k vráně sedá)
- Spíše protikladných vlastností (protiklady se přitahují)

11. Existuje podle Vás ideální věkový rozdíl partnerů?

- Ano, partner by měl být starší než jeho partnerka
- Ano, partnerka by měla být starší než její partner
- Partneři by měli být stejně staří
- Na věku nezáleží

12. Co si představujete pod pojmem fyzická přitažlivost (sex-appel)?

- Partnerův vzhled
- Partnerův zájem o intimní sblížení

13. Jak podle Vás nejlépe poznáme partnerovy životní hodnoty?

- Po několika prvních schůzkách
- Společnými aktivitami
- Společným bydlením
- Jiné

14. Myslíte si, že by měli partneři všechen svůj volný čas trávit společně?

- Ano, vytváří se tak mezi partnery pevné pouto
- Ne, každý z partnerů by měl svůj volný čas trávit podle sebe
- Partneři by měli část volného času trávit společně a část samostatně

15. Co podle Vás očekávají ženy od partnerského vztahu?

- Duševní porozumění
- Vyjadřování lásky
- Emoční sdílení
- Vycítění toho, co žena potřebuje
- Jiné

16. Co podle Vás očekávají muži od partnerského vztahu?

- Servis (uvařeno, uklizeno)
- Sexuální vyžití
- Stálý obdiv

- Nezatěžování starostmi
- Jiné

17. Mluvíte otevřeně o svých partnerských očekáváních?

- Ano, k partnerovi jsem zcela otevřená/ý
- Ne, předpokládám, že partner vytuší má očekávání
- O partnerova očekávání se nezajímám

18. Snažíte se ve vztahu naplňovat partnerova očekávání?

- Ano
- Ne
- Partnerova očekávání mě nezajímají

19. Co podle Vás nejčastěji způsobuje partnerské konflikty?

- Špatná komunikace mezi partnery
- Přehnaná očekávání
- Ochabování počáteční zamilovanosti
- Jiné

20. Myslíte si, že pravá láska vše překoná?

- Ano
- Ne
- Nevím

21. Myslíte si, že pokud Vás partner miluje, vše Vám odpustí?

- Ano
- Ne
- Nevím

22. Myslíte si, že správný vztah je bez hádek a nedorozumění?

- Ano
- Ne
- Nevím

23. Myslíte si, že v životě na každého z nás čeká pouze jeden pravý partner?

- Ano
- Ne
- Nevím

24. Využili byste při řešení konfliktů partnerského poradenství?

- Ano
- Ne
- Nevím